

**2e Tussentijdse
Rapportage
2026**

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting	3
Financiële positie 2026	6
Leeswijzer	8
0. Bestuur en ondersteuning	9
1. Veiligheid	13
2. Mobiliteit en bereikbaarheid	16
3. Economie	19
4. Onderwijs	21
5. Sport, cultuur en recreatie	25
6. Sociaal domein	29
7. Volksgezondheid en milieu	37
8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	41
Overige onderdelen	45
Mutaties reserves en voorzieningen	51
Samenvatting financiële mutaties 2e Turap	54
Bestemmingsreserves	53
Reserve Duurzaamheid en Energietransitie	54
Reserve Langer Zelfstandig Wonen	56
Reserve Ondergrondse Hoogspanningskabels	57
Investeringsplan	58
Vertraging in de uitvoering	63

Bestuurlijke samenvatting

De 2e Tussentijdse Rapportage 2026 geeft inzicht in de voortgang van de uitvoering van de programmabegroting en de ontwikkeling van de gemeentelijke financiën in de eerste acht maanden van het jaar. Het algemene beeld is dat de gemeente op de meeste beleidsterreinen voortgang boekt en dat een groot deel van de voorgenomen activiteiten volgens planning wordt uitgevoerd. Tegelijkertijd zien we dat verschillende maatschappelijke opgaven steeds complexer worden en een grote inzet vragen van zowel bestuur als organisatie. Dit geldt met name voor het sociaal domein, de woningbouwopgave, de energietransitie en de bereikbaarheid van onze gemeente.

Kansrijk opgroeien en meedoen - sociaal en fysiek verbonden

Binnen het sociaal domein wordt verder gewerkt aan de koers die gericht is op het versterken van de sociale basis, het vergroten van zelfredzaamheid en het bieden van passende ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben. Daarbij blijft de beheersing van de jeugdzorg een belangrijke uitdaging. De vraag naar gespecialiseerde jeugdhulp blijft hoog en de kosten blijven stijgen.

Tegelijkertijd wordt gewerkt aan structurele veranderingen, waaronder het versterken van de pedagogische basis, het beperken van onnodige zorginzet en het verbeteren van de toegang tot ondersteuning. Ook binnen de Wmo en de uitvoering van de Wet Inburgering staat de organisatie voor uitdagende opgaven. Achterstanden en wachtlijsten vragen om extra aandacht en capaciteit. Het college zet in op verbetermaatregelen om de dienstverlening aan inwoners te versterken en de uitvoerbaarheid op langere termijn te verbeteren.

Veilig wonen en leven

Op het gebied van wonen en ruimtelijke ontwikkeling blijft de druk op de woningmarkt groot. De gemeente werkt aan verschillende woningbouw- en gebiedsontwikkelingen die moeten bijdragen aan meer woningen, een gevarieerd woningaanbod en een aantrekkelijke leefomgeving. Daarbij wordt ingezet op betaalbaarheid, leefbaarheid en een evenwichtige ontwikkeling van wijken. Ook wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en diverse gebiedsvisies. De complexiteit van ruimtelijke procedures, de afhankelijkheid van externe partijen en ontwikkelingen op de markt zorgen er echter voor dat niet alle projecten volgens de oorspronkelijke planning verlopen. Het college blijft zich inzetten om waar mogelijk versnelling aan te brengen en tegelijkertijd de kwaliteit van ontwikkelingen te waarborgen.

Bereikbaar, veilig en duurzaam in de fysieke leefomgeving

Ook op het terrein van mobiliteit en bereikbaarheid wordt gewerkt aan de uitvoering van belangrijke projecten. De gemeente investeert in verkeersveiligheid, duurzame mobiliteit en een betere bereikbaarheid van woonwijken en voorzieningen. Een aantal projecten kent vertraging als gevolg van noodzakelijke afstemming met bewoners, ondernemers en andere stakeholders of vanwege afhankelijkheden in de uitvoering. Deze vertragingen zijn in veel gevallen bewust gekozen om te

komen tot een zorgvuldig en breed gedragen resultaat. Daarnaast blijft de gemeente actief betrokken bij regionale mobiliteitsvraagstukken die van belang zijn voor de bereikbaarheid van Leidschendam-Voorburg op de langere termijn.

Op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie zet de gemeente belangrijke stappen. Vanuit de bestemmingsreserve Duurzaamheid en Energietransitie worden middelen ingezet voor vergroening, biodiversiteit, energiebesparing en het ondersteunen van inwoners bij de overstap naar duurzame energie. Tegelijkertijd worden de gevolgen van klimaatverandering steeds zichtbaarder. Onderwerpen als waterbeheer, klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte en de afvalproblematiek vragen blijvende aandacht. De stijging van de hoeveelheid restafval onderstreept dat gedragsverandering en verdere verbetering van afvalscheiding noodzakelijke aandachtspunten blijven.

Verbetering van de dienstverlening

Binnen de gemeentelijke organisatie wordt gewerkt aan de verdere verbetering van dienstverlening, informatievoorziening en digitale veiligheid. Projecten zoals de doorontwikkeling van het integraal klantbeeld, de modernisering van het servicecentrum en de versterking van informatiebeveiliging dragen bij aan een toegankelijke en toekomstbestendige dienstverlening. Tegelijkertijd heeft de organisatie, net als veel andere overheden, te maken met arbeidsmarktkrapte en een toenemende hoeveelheid werkzaamheden. Hierdoor zijn op enkele terreinen vertragingen ontstaan en moeten soms prioriteiten worden gesteld. Het college blijft investeren in een sterke organisatie die in staat is de groeiende maatschappelijke opgaven uit te voeren.

Algemeen beeld

Financieel laat deze rapportage een verslechtering van het begrotingsresultaat zien ten opzichte van de uitgangshouding. Belangrijke oorzaken zijn de nadelige effecten van de Meicirculaire 2026, stijgende kosten binnen de jeugdzorg en ontwikkelingen op het gebied van rente en lokale inkomsten. Daartegenover staan diverse voordelen en budgetbijstellingen die het effect gedeeltelijk compenseren. Ondanks deze ontwikkeling beschikt de gemeente nog steeds over een solide reservepositie en voldoende financiële veerkracht om incidentele risico's op te vangen. De structurele druk op met name het sociaal domein en de afhankelijkheid van rijksmiddelen vragen echter om blijvende financiële behoedzaamheid en scherpe bestuurlijke keuzes.

Alles afwegend laat deze 2e Tussentijdse Rapportage zien dat Leidschendam-Voorburg voortgang boekt op haar ambities en maatschappelijke opgaven. Tegelijkertijd vraagt de combinatie van een toenemende uitvoeringsdruk, financiële onzekerheden en complexe maatschappelijke vraagstukken om voortdurende sturing, prioritering en samenwerking. Het college blijft zich inzetten voor een financieel gezonde gemeente, een betrouwbare dienstverlening en zichtbare resultaten voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Het college van burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

Martijn Vroom
Astrid van Eekelen
Bianca Bremer
Marcel Belt
Philip van Veller

Financiële positie 2026

De uitgangspositie voor de 2^e Tussentijdse rapportage (Turap) wordt gevormd uit de financiële mutaties uit de Programmabegroting 2026-2029 (primitieve begroting), de Nota van Wijziging 2026-2029, 1^e Turap 2026, kadernota 2027-2030 en de andere raadsbesluiten tot en met augustus 2026.

Uitgangspositie	2026
Begroting 2026-2030 incl. wijzigingen	
Primitieve begroting	-6.337
Amendementen Meerjarenbegroting	-67
Nota van Wijziging voorgaand jaar	-401
Raadsbesluiten uit voorgaand jaar	-854
Raadsbesluiten	0
Administratieve wijzigingen	0
1e Turap 2026	-593
Kadernota 2027 - 2030	-550
Wijzigingen tot 2e Turap 2026	0
Uitgangspositie 2e Turap 2026	-8.801
Mutaties 2e Turap:	
Mee- en tegenvallers	1.282
Bestedingsplan reserves	0
Budgetoverhevelingen	711
Budgettair neutraal	0
Meicirculaire gemeentefonds	-1.621
Totaal mutaties 2e Turap 2026	372
Voorlopig begrotingsresultaat 2026	-8.430
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-6.999
Voorlopig structureel begrotingsresultaat 2026	-1.431

Bedragen x € 1.000

Uitgangspositie

De uitgangspositie voor de 2e Turap in 2026 was € 8,8 miljoen negatief. Na de 1e Turap 2026 heeft er nog één begrotingswijziging (nummer 8, grondexploitatie Fleetpark) plaatsgevonden, maar deze wijziging had geen saldo.

Per saldo vinden er in de 2e Turap 2026 financiële mutaties plaats van in totaal bijna € 372.000 positief. Het financieel beeld voor 2026 verbetert daardoor naar afgerond € 8,4 miljoen negatief.

Het voorlopige negatieve saldo bestaat voor € 7 miljoen aan incidentele lasten. Het voorlopige structureel begrotingsresultaat is exclusief de incidentele lasten en komt uit op € 1,4 miljoen structureel negatief.

Zoals is toegezegd aan de raad is ook in deze Turap kritisch gekeken naar posten die niet meer uitgegeven gaan worden in 2026, zodat overschrijdingen in de jaarstukken 2026 zo veel mogelijk vermeden worden.

Mee- en tegenvallers

Een aantal factoren draagt positief bij aan het begrotingsresultaat: UWV voor de vergoeding van ziekte en zwangerschap (€ 400.000) en de bijzondere bijstand (€ 375.000). De kosten voor jeugdzorg zijn opgehoogd met € 1,1 miljoen, hier stond een compensatie van € 531.000 tegenover.

Bestedingsplan reserves

De aanpassingen van het bestedingsplan van de bestemmingsreserves hebben geen effect op het begrotingsresultaat. De grootste posten betreffen de verdeling van de stelpost voor de CAO stijgingen.

Budgetoverhevelingen

De budgetoverhevelingen naar 2027 betreffen de uitvoering van activiteiten op het gebied van organisatieontwikkeling (€ 260.000), de tijdelijke huisvesting Raadhuisplein 1 (€ 175.000), een subsidie voor de bibliotheek (€ 106.000) en de sloopkosten voor de Haar (€ 150.000).

Meicirculaire

De Meicirculaire 2026 van het gemeentefonds heeft een aanzienlijk negatief effect op de begroting, met een afname van € 1,6 miljoen in 2026.

Risico's

Droogte en bewatering openbaar groen

De aanhoudende droogte en lage waterstanden hebben gedurende 2026 geleid tot extra inzet voor het bewateren van openbaar groen. Ondanks de neerslag in de afgelopen periode blijft de beschikbaarheid van zoet water onder druk staan en gelden beperkingen voor het onttrekken van oppervlaktewater. Hierdoor neemt het risico op schade aan bomen, plantsoenen en andere beplanting toe. De omvang van de financiële gevolgen kan op dit moment nog niet betrouwbaar worden geraamd.

Vergunningparkeren Mall

Voor het programma The Mall worden extra kosten gemaakt. Inzet met onderhandelingen met The Mall is dat de kosten worden vergoed. Mochten de onderhandelingen niet voor het eind van het jaar zijn afgerond of een negatieve uitkomst hebben is er een risico op overschrijding van het budget.

Leeswijzer

Verantwoording per programma

Deze Turap gaat in op de verschillende programma's met bijbehorende beleidsvelden en speerpunten. Per programma wordt herhaald (Programmabegroting 2026-2029) wat de te bereiken doelen zijn voor 2026. De activiteiten die bij de doelen horen, worden verantwoord door middel van een stoplicht. Mochten deze afwijkingen vertonen, volgt daarop een toelichting.

Deze Turap is gebaseerd op de eerste acht maanden over 2026.

Betekenis van de kleuren:

Activiteit loopt op schema

Afwijkingen in de uitvoering

Prestatie niet wordt niet meer behaald

0. Bestuur en ondersteuning

Omschrijving

Het programma Bestuur en Ondersteuning omvat de activiteiten die gericht zijn op het bestuur van de gemeente en de ambtelijke organisatie die dit bestuur ondersteunt. Dit programma heeft als doel om op een transparante, integere en efficiënte wijze invulling te geven aan de democratische besluitvorming en de beleidsvoorbereiding, uitvoering en verantwoording binnen de gemeente.

Wat willen we bereiken?

In 2026 willen we dat inwoners, ondernemers en andere organisaties actief worden betrokken bij gemeentelijke besluiten die invloed hebben op hun buurt en de samenleving als geheel. De gemeente gaat nadrukkelijk buiten het gemeentehuis op zoek naar verbinding met inwoners, waarbij we ook degenen bereiken die minder zichtbaar of hoorbaar zijn. Daarnaast versterken we de samenwerking met buurgemeenten en regionale partners om gezamenlijke doelen te realiseren. Onze dienstverlening willen we verder moderniseren en verbeteren, zodat deze telefonisch, digitaal én fysiek toegankelijk is. Inwoners en lokale organisaties moeten zich gezien, gehoord en serieus genomen voelen door een persoonlijke en betrouwbare overheid die oog heeft voor hun wensen en behoeften.

Wat gaan we ervoor doen?

Bestuur en Inwonersparticipatie

Doel 1: Versterken van inwonersparticipatie

Uitvoeren van het Experimenteerprogramma Participatie 2024-2026

We evalueren de trajecten die we in 2025 gestart zijn

Doel 2: Sterke positionering in regionale en landelijke samenwerking

Actief bijdragen aan ambtelijke en bestuurlijke samenwerking binnen de regio

Proactief positioneren binnen regionale en landelijke besluitvorming

Meewerken aan en monitoren van regionale gebiedsgerichte projecten

Dienstverlening

Doel 1: Toegankelijke en veilige dienstverlening

Wij verbeteren de inrichting van het Servicecentrum

Toelichting afwijking activiteit:

De voorbereiding van de vernieuwde inrichting van het Servicecentrum is in volle gang. Aanvullende eisen op het gebied van privacy, toegankelijkheid en veiligheid, in combinatie met verdere ontwerputwerking en gewijzigde marktomstandigheden, hebben geleid tot een herijking van de scope en de benodigde investeringen. Hierdoor verschuift de realisatie naar 2027.

Wij realiseren een integraal beeld van onze producten en diensten waar zowel geautoriseerde medewerkers als inwoners, bedrijven of instellingen toegang toe krijgen

Toelichting afwijking activiteit:

De gefaseerde realisatie van een integraal beeld van producten en diensten wordt voortgezet. De komende tijd worden de laatste applicaties aangesloten, zodat medewerkers beschikken over één samenhangend en actueel overzicht van inwoners, producten en diensten. In 2027 wordt dit verder uitgebreid met functionaliteiten waarmee ook inwoners inzicht krijgen in hun eigen gegevens, aanvragen en interacties met de gemeente.

Wij treffen aanvullende maatregelen voor informatiebeveiliging (implementatie NIS2-richtlijn en verzwaarde BIO)

Financiële mutaties

Onderwerpen 0. Bestuur en ondersteuning	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Budgetoverhevelingen		-150	150
1. De Haar		-150	150
Budgettair neutraal		95	-95
2. 25 jaar LV		-70	70
3. Integraal klantbeeld		165	-165
Mee- en tegenvallers	-794	22	-816
4. Investeringsplan 2026-2030	-624	-14	-610
5. Leges parkeeronthefingen	-125		-125
6. Naturalisaties	71	114	-43
7. Realisatiestimulans		105	-105
8. Rijbewijzen en identiteitskaarten	-116	-173	57
9. Technische mutaties Bestuur en ondersteuning		-10	-10
Meicirculaire gemeentefonds		26	-26
10. Meicirculaire		26	-26
Bestedingsplan reserves	1.224	4.250	-3.026
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning	430	4.243	-3.813

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. De Haar

Op 24 maart 2026 heeft het college besloten dat de voormalige schoolgebouwen aan De Haar 200 en Valkhof 67 gesloopt worden. Vanwege wet- en regelgeving zijn wij verplicht een flora en fauna onderzoek te doen voordat het gebouw aan De Haar gesloopt kan worden. Hierdoor ontstaat een vertraging van 6 tot 12 maanden.

2. 25 jaar LV

Bij de Kadernota 2027-2030 heeft de raad voor het 25-jarig jubileum in 2027 middelen ter beschikking gesteld. De voorbereidingen hiervan starten al in 2026. De voorbereidingskosten worden gedekt uit een niet benut budget voor het bestuur. Dit zorgt voor een verschuiving tussen de programma's Bestuur & Ondersteuning en Sport, Cultuur & Recreatie.

3. Integraal klantbeeld

Binnen de dienstverlening wordt een reeds beschikbaar budget nader toegedeeld aan de onderdelen innovatie en zaakstelsel. Hiermee sluiten de beschikbare middelen beter aan bij de activiteiten waarvoor zij bedoeld zijn.

4. Investeringsplan 2026-2030

De kapitaallasten worden bijgewerkt op basis van de actualisatie van het investeringsplan 2026-2030. Voor de details zie het hoofdstuk Investeringsplan.

5. Leges parkeerontheffingen

De vraag naar parkeerontheffingen blijft achter. Met name in Voorburg-West heeft het aangescherpte parkeerregime (waaronder verruimde venstertijden, het samenvoegen van schijfzones, de uitsterfconstructie en buurtmaxima) niet geleid tot de verwachte toename van ontheffingen.

6. Naturalisaties

Het aantal naturalisaties is gestegen, mede als gevolg van internationale vluchtelingenstromen. De verwachting is dat deze ontwikkeling aanhoudt. Tegelijkertijd stijgen de lasten, doordat een deel van de ontvangen naturalisatiegelden wordt afgedragen aan het Rijk en meer aanvragen tot meer personele inzet leidt.

7. Realisatiestimulans

De gemeente ontvangt vanuit het Rijk een subsidie voor de realisatie van betaalbare woningen, de Realisatiestimulans. De hiermee samenhangende inkomsten worden toegevoegd aan het Vereveningsfonds sociale woningbouw. Op deze manier blijven de middelen beschikbaar voor toekomstige investeringen in de bouw van betaalbare woningen.

8. Rijbewijzen en identiteitskaarten

Door de geldigheidsduur van identiteitskaarten fluctueert het aantal aanvragen per jaar. In 2026 worden minder aanvragen verwacht dan eerder voorzien. Ook bij de rijbewijzen is sprake van een lager aantal aanvragen, waardoor zowel de afdracht aan landelijke uitvoeringsorganisaties wordt aangepast aan de actuele ontwikkeling.

9. Technische mutaties Bestuur en ondersteuning

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

10. Meicirculaire

De effecten van de meicirculaire 2026, waarover de raad via de budgetbrief (iBabs 4800) is geïnformeerd, worden voor 2026 verwerkt.

1. Veiligheid

Omschrijving

Het programma Veiligheid richt zich op het handhaven en bevorderen van de openbare orde en veiligheid binnen de gemeente. De gemeente vervult hierin zowel een eigen verantwoordelijkheid als een regisserende en samenwerkende rol met ketenpartners zoals de politie, brandweer, GGD en veiligheidsregio.

Wat willen we bereiken?

Veiligheid blijft in 2026 een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, ondernemers, veiligheidsdiensten, maatschappelijke partners en de gemeente. Samen zorgen we ervoor dat onze gemeente een veilige plek blijft om te wonen, werken, ondernemen, recreëren en verblijven. Onveilige situaties pakken we snel en doeltreffend aan, zowel offline als online.

We verdiepen onze wijkgerichte aanpak door volledig gebruik te maken van wijkveiligheidsscans, waarbij inwoners actief meedenken en meewerken. Op basis van deze inzichten voeren we gerichte actieplannen uit die aansluiten bij wat er écht speelt in elke wijk.

We investeren verder in de professionele en juridische slagkracht van onze crisisorganisatie en handhavingsdiensten, zodat we voorbereid en weerbaar zijn, ook bij nieuwe uitdagingen.

We maken gebruik van een geavanceerd data-dashboard om de inzet van handhaving nog beter te sturen. Dit dashboard helpt ons om snel te reageren op actuele situaties en onze handhavingscapaciteit effectief in te zetten. Zo combineren we lange termijn resultaten met korte termijn acties om de veiligheid in onze gemeente continu te verbeteren.

Wat gaan we ervoor doen?

Brandweer en rampenbestrijding

Doel 1: Waarborgen van een effectieve en professionele crisisorganisatie

Samenwerking met Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) en andere VRH-gemeenten voortzetten

Vakbekwaam houden van het gemeentelijk crisisteam, beleidsteam en crisisfunctionarissen

Lokale implementatie van de gemeentelijke crisisorganisatie (reguliere taken zoals bijvoorbeeld juridisch advies, ICT, toezichthoudende functies etc.)

Implementatie van regionale crisiscommunicatie en lokale incidentencommunicatie

Veiligheid

Doel 1: Zorgen voor een veilige en weerbare gemeente om te wonen, werken, ondernemen, recreëren en verblijven.

- Samenwerken met inwoners, ondernemers, veiligheidsdiensten, maatschappelijke partners en de gemeente
- Ontwikkelen en implementeren van wijkveiligheidsscans
- Centrale plaats in de wijken voor buurtpreventieteams
- Inrichting van steunpunten en een maatschappelijk netwerk om in te zetten in tijden van crisis
- In 2026 zetten we gezamenlijk met ROC Mondriaan in op het cyberweerbaar maken van onze ouderen

Doel 2: Transparante, efficiënte en effectieve inzet van handhavers en handhavingsinstrumenten

- Uitbreiding van handhavingsinstrumenten, denk hierbij aan de aanschaf en gebruik van bodycams en de implementatie en handhaving op het gebruik van het digitaal opkopersregister
- Uitvoeren van de proef met de toepassing van spoedeisende bestuursdwang op afvalovertredingen (besluitvorming vindt plaats in vierde kwartaal 2025, uitvoering proef 2026)
- Ook in 2026 vraagt het op orde houden van de capaciteit van de boa's doorlopende aandacht

Doel 3: Informatie-gestuurd werken op basis van signalen vanuit de samenleving

- Inzet van het data-dashboard met als doel resultaatgerichte inzet van onze handhavingscapaciteit
- Op basis van de resultaten van de wijkveiligheidsscans in samenwerking met bewoners tot actieplannen komen.

Financiële mutaties

Onderwerpen 1. Veiligheid	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Budgettair neutraal	81	189	-108
1. Aanpak Radicalisering	81	81	
2. Inrichting subsidiesystematiek		8	-8
3. Weerbaarheid		100	-100
Mee- en tegenvallers		-83	83
4. Technische mutaties Veiligheid		12	-12
5. Veiligheidsregio Haaglanden		-95	95
Totaal 1. Veiligheid	81	106	-25

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. Aanpak Radicalisering

De gemeente ontvangt rijksmiddelen via (centrum) gemeente Zoetermeer voor de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme. De middelen zijn bedoeld voor het bestrijden en verzwakken van extremistische bewegingen in Nederland en het voorkomen van aanwas en tegengaan van radicalisering. Dit wordt gedaan door het versterken van signaleringsstructuren en de (regionale) samenwerkingsverbanden, alsook het trainen van professionals voor tegengaan Radicalisering (ROR).

2. Inrichting subsidiesystematiek

In 2025 is de nieuwe subsidiesystematiek voor 2026 vastgesteld en vervallen de oude subsidietafels. Het saldo van het totaal aan subsidies blijft gelijk, maar tussen de programma's zit een kleine verschuiving.

3. Weerbaarheid

Binnen de gemeente wordt gewerkt aan het versterken van de weerbaarheid, onder andere op het gebied van crisisbeheersing en informatiebeveiliging. Hiervoor is centrale regie, structurele samenwerking en voldoende projectcapaciteit nodig om activiteiten te coördineren en in samenhang uit te voeren. De beschikbare middelen zijn administratief herschikt zodat deze aansluiten bij de uitvoering van de werkzaamheden.

4. Technische mutaties Veiligheid

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

5. Veiligheidsregio Haaglanden

De bijdrage aan de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) valt lager uit dan eerder verwacht. Dit hangt onder meer samen met de incidentele verlaging van de gemeentelijke bijdrage en het scherper en reëler begroten door de VRH.

2. Mobiliteit en bereikbaarheid

Omschrijving

Alle kosten die de gemeente maakt rondom mobiliteit worden geboekt op dit programma. Dit betreft vooral de lasten voor de aanleg en het onderhoud van wegen en (fiets)paden. Ook de kosten voor parkeergarages vallen ook onder dit taakveld. Daarnaast valt ook de (recreatieve) vaart onder dit programma, zoals het onderhouden van havens en waterwegen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat onze gemeente goed bereikbaar is en dat bewoners en bezoekers vaker kiezen voor duurzame en gezonde vervoerswijzen. We streven naar een mobiliteitssysteem dat logisch en verkeersveilig verbonden is met de ruimtelijke omgeving en waarin duurzame en actieve vormen van vervoer – zoals fietsen, lopen, OV en deelmobiliteit – vanzelfsprekende keuzes zijn. Dit draagt niet alleen bij aan een betere bereikbaarheid, maar ook aan de leefbaarheid, verkeersveiligheid en gezondheid van onze inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

Maatregelen mobiliteit en bereikbaarheid

Doel 1: Verkeersveiligheid verbeteren

Uitvoering van diverse maatregelen uit het Actieplan Verkeersveiligheid, met extra aandacht voor veilige schoolomgevingen, voetgangers- en fietsvoorzieningen en hoogwaardige infrastructuur

Herinrichting van wegen zoals de Veursestraatweg en Dr. Van Noortstraat om de verkeersveiligheid en het comfort voor alle weggebruikers te vergroten

Beheer en onderhoud verkeersinfrastructuur

Doel 2: Bereikbaarheid en leefbaarheid in woonwijken en centra verbeteren

Voortzetting van proactief en operationeel verkeersmanagement rond de Mall

Realisatie van de aanpassing van de tramhalte aan de Heuvelweg, inclusief extra oversteekplaats voor voetgangers van/naar de halte

Toelichting afwijking activiteit:

De werkzaamheden zijn eind 2027 gereed.

Uitwerking en invoering van vergunning parkeren in de buurten rondom de Mall

Toelichting afwijking activiteit:

De invoeringsdatum is verplaatst naar 1 maart 2027. Deze datum is verschoven om een goede en zorgvuldige afstemming met belanghebbenden te kunnen houden, en te zorgen voor voldoende tijd voor de uitgifte van ontheffingen en goede handhaving.

Invoering aangescherpt parkeerbeleid in Voorburg-West

Verbeterd mobiliteitsbeleid in Voorburg Noord Noord als onderdeel van de buurtaanpak binnen het Uitvoeringsproject riolering

Toelichting afwijking activiteit:

Er is gekozen voor de uitbreiding van de venstertijden van de blauwe zones. Het collegebesluit naar aanleiding van de ter inzagelegging van het ontwerp is nog niet genomen.

Verbetering van de OV-bereikbaarheid van Leidschendam-Zuid via RandstadRail halte Leidschendam-Voorburg

Vorbereiding en start buurtbus tussen Stompwijk en Leidschendam

Toelichting afwijking activiteit:

De invoering van de buurtbus is vanwege een langdurige zoektocht naar een bus die de nieuwe lijn kan bedienen verschoven naar januari 2027. Daarnaast moesten er afspraken worden gemaakt met exploitant EBS en de MRDH als concessieverlener.

Uitwerking van de inrichting van het stationsplein, Opa's Veldje en de Prinses Mariannelaan en van aanpassing van kruispunten in het kader van de plan- en studiefase van het project De Vlietlijn

Toelichting afwijking activiteit:

Uitwerking wacht (gedeeltelijk) op nader onderzoek en politieke besluitvorming.

Doel 3: Duurzame en actieve mobiliteit bevorderen

Een start maken met het opstellen van een Programma Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid onder de Omgevingsvisie. Een Programma gericht op de concretisering van het STOMP-principe voor de gemeente en de vertaling ervan in concrete

Toelichting afwijking activiteit:

Het opstellen van dit programma wordt gekoppeld aan de start van de nieuwe collegeperiode en is daarom vertraagd.

Vervolgonderzoek en (door)ontwikkeling van (mobiliteits)plannen voor de A12-spoorzone, CID Binckhorst, stationsomgeving Laan van NOI (Planuitwerkingsfase), de omgeving van de Mall en Leidschendam-Zuid

Samenwerking met regionale partners (MRDH, Rijksoverheid) voor innovatieve mobiliteitsoplossingen en alternatieven voor het gepauzeerde Rijksproject A4 Haaglanden/N14

Impuls voor innovatief mobiliteitsbeleid. We gebruiken de denkkraft van inwoners, (startende) ondernemers en wetenschappers om samen tot innovatieve oplossingen te komen

Uitvoeren Fietsstrategie

Het faciliteren van de uitbreiding van deelmobiliteit, met een focus op de fiets en (elektrische) deelauto

Financiële mutaties

Onderwerpen 2. Mobiliteit en bereikbaarheid	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers		-85	85
1. Aanlegplaatsen de Vliet		-55	55
2. Technische mutaties Mobiliteit en bereikbaarheid		-30	30
Bestedingsplan reserves		-400	400
Totaal 2. Mobiliteit en bereikbaarheid		-485	485

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. Aanlegplaatsen de Vliet

Voor de aanlegplaatsen aan de Vliet was eerder rekening gehouden met een investering die uiteindelijk niet is uitgevoerd. Daarnaast zijn de activiteiten waarvoor middelen voor verduurzaming waren gereserveerd niet meer aan de orde.

2. Technische mutaties Mobiliteit en bereikbaarheid

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

3. Economie

Omschrijving

Het programma Economie richt zich op het bevorderen van de lokale en regionale economische ontwikkeling, het versterken van het ondernemersklimaat en het scheppen van voorwaarden voor werkgelegenheid, innovatie en duurzame groei.

Wat willen we bereiken?

Leidschendam-Voorburg is een economisch vitale gemeente. Samen met publieke en private partners werken we aan het vernieuwen en verduurzamen van winkelgebieden, kantoren en bedrijventerreinen. We streven naar een hoog voorzieningenniveau passend bij verdere verstedelijking, voldoende passende en betaalbare bedrijfsruimte en een aantrekkelijk en groen buitengebied met economisch verdienmodel. Via regionale samenwerking dragen we bij aan een sterke regio. We versterken de relatie en samenwerking met het bedrijfsleven, onder andere via accountmanagement en centrummanagement. Vanwege de schaarse ruimte in onze gemeente, willen we zorgen voor voldoende plek voor werken en voorzieningen (niet-wonenfuncties).

Wat gaan we ervoor doen?

Toerisme, horeca en evenementen

Doel 1: Het bevorderen van toerisme, horeca en evenementen ter versterking van de lokale economie en leefbaarheid

Een geactualiseerd evenementenbeleid dat intern en extern goed werkbaar is.

Een geactualiseerde visie recreatie en toerisme

Toelichting afwijking activiteit:

Er wordt één economische visie opgesteld, waarin de visie recreatie en toerisme wordt opgenomen. Hiervoor is gekozen omdat een separate actualisatie vooruitlopend hierop leidt tot versnippering en minder houdbare keuzes.

Economie en Ondernemerschap

Doel 1: Het stimuleren van een gezond en toekomstbestendig ondernemersklimaat

Waarborgen dat er voldoende ruimte is en blijft voor niet-wonenfuncties

Ontwikkelvisie vernieuwen en verduurzamen van kernwinkelgebied De Julianabaan

Uitvoeringsagenda economie

Toelichting afwijking activiteit:

Er komt een economische visie, met daaraan gekoppeld een uitvoeringsagenda. Er zal daarom geen apart traject meer opgestart worden voor een uitvoeringsagenda economie.

Behouden en beter benutten van bedrijventerreinen

Om het vestigingsklimaat te versterken worden maatregelen voor leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het winkel- en horecagebied Damcentrum uitgevoerd

Toelichting afwijking activiteit:

Het onderzoek naar de verplaatsing van de weekmarkt loopt en wordt eind 2026 opgeleverd, maar het plan herinrichting Damlaan schuift door naar 2027. Het op te stellen plan is afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek naar de verplaatsing van de weekmarkt. Het aanpassen van het kruispunt Damlaan-Zaagmolenstraat wordt uitgevoerd in 2027.

Oplevering transformatie Herenstraat 40-42 in 2027

Gemeentelijke input leveren aan de invulling van commerciële of maatschappelijke functies.

Financiële mutaties

Onderwerpen 3. Economie	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers		16	-16
1. Technische mutaties Economie		16	-16
Totaal 3. Economie		16	-16

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. Technische mutaties Economie

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

4. Onderwijs

Omschrijving

Het programma Onderwijs richt zich op het bevorderen van gelijke onderwijskansen en een goede leeromgeving voor alle kinderen en jongeren in de gemeente. De gemeente heeft een wettelijke taak in onderwijshuisvesting en een regierol in het bevorderen van de onderwijskwaliteit, het tegengaan van achterstanden en het ondersteunen van leerlingen en ouders.

Wat willen we bereiken?

We willen dat ieder kind in onze gemeente kansrijk en gezond kan opgroeien. Onze focus ligt op de brede ontwikkeling van het kind, waarbij elk kind de kansen krijgt waardoor het zijn/haar talenten kan ontwikkelen. We zetten in op het versterken van de pedagogische basis, waardoor elk kind gelijke kansen krijgt. In het kader van inclusief onderwijs moet er voor elk kind een passende onderwijsplek in de eigen vertrouwde omgeving beschikbaar zijn. Het onderwijs vervult hierbij een belangrijke taak. We zetten in op een doorgaande lijn tussen kinderopvang en primair onderwijs zodat kinderen op hun vierde jaar goed kunnen instromen in het onderwijs.

We voorkomen vroegtijdig schoolverlaten en stimuleren jongeren om hun startkwalificatie te behalen. Om goed onderwijs te kunnen bieden is voldoende en passende onderwijshuisvesting noodzakelijk. We werken aan een integraal huisvestingsplan dat niet alleen de onderwijsbehoefte dekt, maar ook nadrukkelijk ruimte biedt voor de samenwerking met maatschappelijk partners zoals kinderopvang en onderwijsondersteuning. Dit bevordert een naadloze overgang voor kinderen van opvang naar onderwijs en creëert een vertrouwde en stimulerende omgeving waarin zij zich zo breed mogelijk kunnen ontwikkelen. Schoolgebouwen voor primair onderwijs worden (integrale) kindcentra met een wijkfunctie. Deze aanpak draagt bij aan de sociale cohesie doordat naast onderwijs en opvang ook andere activiteiten plaatsvinden. Buitenruimten worden in afstemming met het onderwijs ingericht als groen-blauwe schoolpleinen.

De ambities en doelen voor het versterken van de pedagogische basis zijn vastgelegd in de Lokale Educatieve Agenda (LEA), die samen met de opvang, de schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden is ontwikkeld. In de LEA werken we onder andere aan inclusieve kinderopvang, inclusief onderwijs en de pedagogische basis. Vanuit het Actieplan Jeugd wordt ook ingezet op het versterken van de pedagogische basis omdat daarmee het gebruik van jeugdzorg en de kosten van jeugdzorg worden teruggedrongen.

Tenslotte heeft de gemeente vanuit haar wettelijke taken op het gebied van jeugd contacten met alle betrokken partners in dit veld, een belangrijke taak in het voeren van regie op de samenwerking tussen zorg- en onderwijspartners.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderwijsbeleid

Doel 1: Kinderen starten met een goede uitgangspositie aan het basisonderwijs

Verhogen van het bereik op de voorschool door het uitbreiden van het aantal locaties.

Verbeteren van het verwijzings- en toeleidingsproces binnen de jeugdgezondheidszorg, zodat de voorschoolse educatie wordt benutten voor de peuters die het nodig hebben is

Verbeteren van de doorgaande lijn tussen kinderopvang en primair onderwijs

Toelichting afwijking activiteit:

Wettelijk is er een verplichting voor het maken van afspraken over de doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool (VVE) en over het beoogde ambitieniveau van de ontwikkeling van kinderen in de vroegschool (groep 1 en 2), de zogenoemde resultaatafspraken. Beide opdrachten dragen bij aan het verbeteren van de doorgaande lijn van kinderen uit de VVE. Jaarlijks vinden gesprekken plaats met kinderopvangorganisaties en schoolbesturen om de doorgaande lijn tussen de voorschool en het primair onderwijs voor peuters die een VE-programma hebben gevolgd te versterken. Deze gesprekken zijn gericht op het verbeteren van de samenwerking tussen voorschool en basisschool en op het versterken van de warme overdracht van kinderen, maar hebben vooralsnog een voorbereidend karakter gehad als het gaat om het verbeteren van de doorgaande lijn.

Doorontwikkelen van vormen van 'passende kinderopvang'.

Doel 2: Kinderen krijgen passende en inclusieve ondersteuning in onderwijs en kinderopvang, dichtbij huis en zoveel mogelijk in een reguliere setting

Evaluatie van de bestaande onderwijs-jeugdarrangementen (OJA's) die jeugdhulp en onderwijs met elkaar verbinden

Evaluatie van de lopende pilot startklassen

Afbouwen van individuele jeugdhulp in het onderwijs

Toelichting afwijking activiteit:

Er is een beweging ingezet om waar mogelijk individuele jeugdhulp in het onderwijs te collectiviseren of te vervangen door aanbod uit het voorliggend veld, maar we zijn er nog niet. Concrete instrumenten die de gemeente heeft om de beweging uit te voeren zijn onder andere om de jeugdconsulenten als regisseur in te zetten op school en om leerplicht preventiever in te zetten. Ook is er een pilot gedaan op het Maartens college om te onderzoeken wat de inzet van een psycholoog op school voor invloed heeft op de aanvragen voor jeugdhulp. Deze pilot is geëvalueerd en leidt tot aanbevelingen in de richting van een ambulant team van ondersteuning dat op afroep beschikbaar is voor meerdere scholen. Deze aanbevelingen worden meegenomen bij het verder vorm geven van het Sterk Lokaal Team (de toegang).

Een meer preventiegerichte invulling van leerplicht om vorm te geven aan het leerrecht.

Vorbereiding en start van de pilot inclusieve kinderopvang (Vlietkinderen)

Onderwijshuisvesting

Doel 1: Scholen binnen het primair en voortgezet onderwijs voorzien van voldoende en kwalitatief goede huisvesting

Uitvoeren van de drie resterende projecten uit de 'oude' integrale huisvestingsplannen voor primair onderwijs (2019-2023) en voortgezet onderwijs (2017-2026)

Toelichting afwijking activiteit:

Ten aanzien van de Montessori-school geldt: De combinatie van Primair en Voortgezet Onderwijs in het IKC blijkt niet haalbaar. De huisvestingsopgave verandert hierdoor in een Montessori IKC voor kinderen van 0 tot 12 jaar (in plaats van 0 tot 14). De start van het project is hierdoor vertraagd. Dit heeft mogelijk ook effect op de projecten daarna. De beschikbaarheid van tijdelijke huisvesting vormt een risico voor uitvoering van het IHP volgens planning vanwege de opeenvolging van scholen die hier tijdens sloop en nieuwbouw gebruik van moeten maken.

Financiële mutaties

Onderwerpen 4. Onderwijs	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Budgettair neutraal	172	172	
1. Inrichting subsidiesystematiek			
2. Jeugd Leerplicht	172	172	
Mee- en tegenvallers		74	-74
3. Klokuren bewegingsonderwijs		-116	116
4. Technische mutaties Onderwijs		-10	10
5. Tijdelijke onderwijshuisvesting		200	-200
Totaal 4. Onderwijs	172	247	-74

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. Inrichting subsidiesystematiek

In 2025 is de nieuwe subsidiesystematiek voor 2026 vastgesteld en vervallen de oude subsidietafels. Het saldo van het totaal aan subsidies blijft gelijk, maar tussen de programma's zit een kleine verschuiving.

2. Jeugd Leerplicht

Voor het Doorstroompunt worden aanvullende middelen ontvangen vanuit Den Haag. Daarnaast wijzigt de bijdrage van de gemeente Wassenaar als gevolg van een actualisatie van de afspraken en financiering.

3. Klokuren bewegingsonderwijs

Uit de realisatiecijfers blijkt dat de uitgaven voor klokuren bewegingsonderwijs consequent lager uitvallen dan begroot. Daarom wordt voorgesteld het budget naar een realistischer niveau bij te stellen door een aframing door te voeren.

4. Technische mutaties Onderwijs

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

5. Tijdelijke onderwijshuisvesting

Vanwege de nieuwbouw van het Integraal Kindcentrum Van Ruysdael (voormalige Maria Bernadetteschool) zijn er portocabines geplaatst aan de Burgemeester Sweenslaan. De kosten voor de terreininrichting blijken hoger dan verwacht.

5. Sport, cultuur en recreatie

Omschrijving

Het programma Sport, Cultuur en Recreatie richt zich op het bevorderen van een actief, gezond en maatschappelijk betrokken leven voor inwoners. De gemeente stimuleert sportdeelname, cultuurbeleving en recreatief gebruik van de openbare ruimte. Dit programma draagt bij aan sociale samenhang, persoonlijke ontwikkeling, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Sport, kunst, cultuur, erfgoed en recreatie spelen een cruciale rol in het creëren van levendigheid en aantrekkelijkheid in onze gemeente. Ze dragen bij aan de publieke gezondheid, samenhang en verbinding in de maatschappij (sociale cohesie), de ontwikkeling van vaardigheden, ruimtelijke kwaliteit en bieden plezier aan onze inwoners. De gemeente moedigt ondernemers en vrijwilligers aan en ondersteunt hen bij het organiseren van evenementen en activiteiten.

De gemeente ondersteunt sportverenigingen om sport en bewegen toegankelijk te maken voor alle inwoners van onze gemeente, met speciale aandacht voor hen die op dit moment (nog) geen gebruik (kunnen) maken van deze voorzieningen. Samen met sportverenigingen blijft de gemeente investeren in hoogwaardige sportfaciliteiten.

Op het gebied van cultuur richt de gemeente zich op het verwelkomen van doelgroepen in het culturele veld die een afstand hiertoe ervaren, vanwege financiële, fysieke of andere drempels. Zo zetten we ons in voor cultuureducatie door kinderen een culturele basis mee te geven. Door middel van de cultuurmakelaar verstevigen we ons culturele veld. De gemeente wil hiermee bereiken dat cultuur toegankelijk wordt voor alle inwoners.

We willen Leidschendam-Voorburg de komende jaren zichtbaar groener, meer biodivers en klimaatbestendiger maken, en daarmee een positieve bijdrage leveren aan de fysieke, mentale en sociale gezondheid van onze inwoners.

De druk op de ruimte neemt toe en daarmee staat het cultureel erfgoed onder druk. Op het gebied van erfgoed zet de gemeente daarom in op behoud, beheer en beleving. Via de Omgevingsvisie en daaruit volgende programma's en door het aanwijzen van monumenten worden cultuurhistorische waarden behouden. Subsidieregelingen dragen bij aan het beheer en de beleving van erfgoed.

Wat gaan we ervoor doen?

Sport

Doel 1: Bevorderen van sport- en beweegdeelname onder alle inwoners

Uitvoering van het Sportakkoord 2.0

Voorzetting en verbreding van de inzet van rolmodellen in de wijk in Leidschendam-Noord en Bovenveen (sport en cultuur)

Verbetering en onderhoud van sportaccommodaties

Investeren in een kunstgrasveld en tijdelijke onderwijshuisvesting bij Forum Sport

Exploitatiebijdrage energiekosten voor sportverenigingen en burgers

Ontwikkeling van nieuw sportbeleid

Cultuur en cultureel erfgoed

Doel 1: Het bewerkstelligen van een rijk cultureel leven voor alle inwoners

Het uitvoeringsplan voor cultuureducatie is in 2026 geïmplementeerd samen met partners en een ontwikkelgroep is opgezet voor de verdere ontwikkeling van cultuureducatie

Verbindende acties van de cultuurmakelaar (bijeenkomsten voor verschillende doelgroepen over diverse thema's; samenwerking tussen scholen, culturele aanbieders en nieuwe culturele initiatiefnemers; attendering van cultuuraanbieders op

Toelichting afwijking activiteit:

De functie van cultuurmakelaar is tot maart 2026 vervuld geweest. Vanwege een baanwissel is de functie op dit moment niet ingevuld omdat het om incidentele inzet zou gaan en het culturele veld behoefte heeft aan structurele inzet.

De raad is eerder geïnformeerd over de evaluatie van de cultuurmakelaar (IBabs 4826). Het culturele veld is positief over de verbindende acties van de cultuurmakelaar. Zo heeft de cultuurmakelaar bijeenkomsten georganiseerd en samen met verschillende cultuurpartners gezorgd voor middelen uit fondsen en subsidies.

Vaststellen van een plan voor 'bibliotheken van de toekomst' waarin de exploitatie en de programmering is opgenomen

Oplevering nieuwe bibliotheek locatie Fluitpolderplein is gepland in het derde kwartaal van 2026

Toelichting afwijking activiteit:

De nieuwe locatie van de bibliotheek in Leidschendam aan het Fluitpolderplein is vertraagd met circa 3 maanden. Dit komt door onvoorziene extra werkzaamheden in de verbouwing.[HL2.1] Een toelichting op deze vertraging volgt in het projectenboek.

In 2026 wordt de invulling van de Huiskamer van Voorburg/bibliotheek verder geconcretiseerd

Doel 2: Het behouden, beheren en beleven van cultureel erfgoed

Onderzoek aanwijzen van beschermde objecten en gebieden

Omzetting van Gebiedsbiografie erfgoed in erfgoedbeleid

Verbeterslag in de beschikbare erfgoeddata

Actualisatie van de subsidieregeling voor monumenten

Openbaar groen

Doel 1: Versterken van biodiversiteit, klimaatbestendigheid en groene leefomgeving

Uitvoeren acties Groenactieplan 2024–2026

Uitvoeren maatregelen Bomenplan 2026

Naar uitvoering toe brengen van de projecten Duin, Horst & Weide (DHW); Loozone, Leidschendammerhout en groenblauwe dooradering

Opstellen definitief ontwerp en voorbereiden uitvoering Buurtvisie Voorburg-Noord noord

Aangepast maaien, snoeien en ander beheer voor omgevingskwaliteit en verbetering van ecologische waarden

Groen-blauwe schoolpleinen

Aanplanten en vervangen bomen vanuit Bomenbeleidsplan met hoge ecologische waarden

Het exotenbeleid wordt opgesteld

Financiële mutaties

Onderwerpen 5. Sport, Cultuur en Recreatie	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Budgetoverhevelingen		-126	126
1. Subsidie Bibliotheek		-106	106
2. Technische mutaties Sport, cultuur en recreatie		-20	20
Budgettair neutraal		194	-194
3. 25 jaar LV		70	-70
4. Inrichting subsidiesystematiek		124	-124
Meicirculaire gemeentefonds		7	-7
5. Meicirculaire		7	-7
Totaal 5. Sport, Cultuur en Recreatie		75	-75

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. Subsidie Bibliotheek

In verband met de vertraging van de verhuizing van de bibliotheek in Leidschendam aan het Fluitpolderplein wordt een deel van de subsidie doorgeschoven naar 2027.

2. Technische mutaties Sport, cultuur en recreatie

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

3. 25 jaar LV

Bij de Kadernota 2027-2030 heeft de raad voor het 25-jarig jubileum in 2027 middelen ter beschikking gesteld. De voorbereidingen hiervan starten al in 2026. De voorbereidingskosten worden gedekt uit een niet benut budget voor het bestuur. Dit zorgt voor een verschuiving tussen de programma's Bestuur & Ondersteuning en Sport, Cultuur & Recreatie.

4. Inrichting subsidiesystematiek

In 2025 is de nieuwe subsidiesystematiek voor 2026 vastgesteld en vervallen de oude subsidietafels. Het saldo van het totaal aan subsidies blijft gelijk, maar tussen de programma's zit een kleine verschuiving.

5. Meicirculaire

De effecten van de meicirculaire 2026, waarover de raad via de budgetbrief (iBabs 4800) is geïnformeerd, worden voor 2026 verwerkt.

6. Sociaal domein

Omschrijving

Het programma Sociaal Domein richt zich op het bevorderen van participatie, zelfredzaamheid, sociale samenhang en ondersteuning van kwetsbare inwoners. De gemeente biedt hulp en voorzieningen aan mensen die tijdelijk of langdurig ondersteuning nodig hebben op het gebied van zorg, inkomen, werk en jeugdhulp. Uitgangspunt is dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven meedoen in de samenleving, met passende ondersteuning waar nodig.

Wat willen we bereiken?

Iedereen moet in onze gemeente mee kunnen doen, maar dat is niet altijd vanzelfsprekend. Soms lukt het mensen (tijdelijk) niet om mee te doen in de samenleving. Het is belangrijk dat mensen in deze gevallen terug kunnen vallen op hun eigen omgeving en netwerk. Wanneer dat niet of beperkt mogelijk is dan kunnen zij rekenen op de steun van de gemeente.

We streven ernaar dat inwoners:

- zichzelf kunnen redden op alle levensterreinen met zo min mogelijk professionele ondersteuning en zorg (zelfredzaamheid);
- zichzelf kunnen redden met behulp van het sociale netwerk (samenredzaamheid);
- regie hebben over het eigen leven (zelfregie).

Daarbij geldt dat, als het de inwoner zelf (even) niet lukt en ook niet met behulp van het sociale netwerk, er een rol weggelegd is voor de (lokale) overheid om de nodige ondersteuning te bieden. Samen met partners en inwoners wil de gemeente ondersteuning bieden aan wie dat nodig heeft. Dat doen wij door het versterken van samenwerking, het vergroten van de kracht van de gemeenschap en zorgen dat hulp die nodig is in samenhang wordt geboden. Daarvoor is een duidelijke regierol van de gemeente nodig en een samenhangende uitvoering van het sociaal beleid. Om de samenhang te versterken wordt de sociale basis versterkt, worden de subsidie- en de inkoopkaders aangepast en de toegang tot ondersteuning geëvalueerd en doorontwikkeld in lijn met het richtinggevend kader voor lokale (wijk) teams. De gemeente wil een toekomstbestendig vangnet bieden dat inwoners helpt om mee te (blijven) doen in de samenleving.

Herziening van de toegang

In 2025 is met hulp van de VNG-tool Verkenninginstrument Toegang een analyse van de staat van de gemeentelijke toegang gemaakt. Deze is met de Raad gedeeld. Vervolgens is een opzet gemaakt voor een integrale herziening van de gemeentelijke toegang tot zorg en ondersteuning in het sociaal domein. Deze zogeheten Routekaart, die eind 2025 gereedkwam, gaat vanaf 2026 uit de startblokken. Mogelijk worden in de tweede helft van 2026 nieuwe beleidsaccenten in de herziening van de toegang, op grond van het coalitieakkoord 2026-2030. Daarnaast sluit de herziening aan bij de landelijke kaders zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

In Leidschendam-Voorburg is de beweging ingezet om in 2030 de jeugdzorg te hebben gehalveerd. Met 1 op de 7 kinderen in de jeugdzorg is het systeem vastgelopen én onbetaalbaar geworden. Maar het pijnlijkste is dat het huidige systeem steeds meer kinderen uitsluit van het gewone leven en hen het gevoel geeft dat zij het probleem zijn. Om deze negatieve spiraal te doorbreken, is een fundamenteel nieuw perspectief nodig. Hierbinnen wordt de focus verlegd van het individuele kind naar de context en de gemeenschap. Niet het individuele kind staat centraal, maar de context en de gemeenschap waarin het opgroeit. Normale opvoedvraagstukken worden niet gemedicaliseerd, maar erkend als onderdeel van het leven – inclusief de onzekerheden die daar onlosmakelijk bij horen. We kiezen niet voor nóg meer professionals, maar willen de positie van ouders verstevigen. Dat doen we

door hen te verbinden en zo samen te werken als gemeenschap. We ondersteunen en versterken de pedagogische basis in de leefwereld van kinderen – thuis, op school en in de buurt.

Ieder kind heeft het recht op ontwikkeling, passend bij zijn of haar mogelijkheden zodat het kind kan opgroeien tot een zelfbewuste veerkrachtige volwassene. Wij hebben vertrouwen in ouders/verzorgers en hun sociale netwerk bij het opvoeden van kinderen. Als (jeugd)hulp noodzakelijk is dan is dat ondersteunend aan het normale leven waarbij goed wordt gekeken naar het daadwerkelijke probleem zodat oplossingen ook duurzaam zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Jeugdhulp

Doel 1: We zetten in op een halvering van de jeugdhulp in 2030

Versterking van de pedagogische basis, o.a. met uitvoering jongerenwerk

Uitvoering van een 'stopstrategie' en vaststelling van een nieuwe verordening jeugd

Doel 2: We zorgen voor passende ondersteuning wanneer dat nodig is

Inkoop jeugdhulp

Toelichting afwijking activiteit:

De oorspronkelijke planning was dat de nieuwe overeenkomsten per 1 januari 2027 in zouden gaan. De raad is nog in 2025 geïnformeerd dat temporiseren noodzakelijk was (iBabs 4545) Hierdoor gaan de nieuwe overeenkomsten in per 1 januari 2028. In maart 2026 is de raad uitgebreid geïnformeerd over de regionale inkoop door middel van raadsbrief 4641.

Landelijk en regionaal staat de beschikbaarheid van passende jeugdhulp onder druk. De regionale inkoop moet bijdragen aan een beter passend aanbod voor complexe problematiek.

Regiovisie jeugdhulp Haaglanden

Toelichting afwijking activiteit:

De regiovisie jeugdhulp Haaglanden stond gepland voor besluitvorming in 2026. Mede vanwege de verkiezingen en de wens om de gemeenteraden in regionaal verband mee te nemen wordt besluitvorming nu verwacht in het eerste kwartaal van 2027. Voor de regionale raadsbijeenkomsten zijn alle raadsleden uitgenodigd via de griffie.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Doel 1: Inwoners zo lang mogelijk, prettig en veilig, zelfstandig thuis te laten wonen en te laten participeren in de maatschappij. De Wmo is een vangnet voor inwoners die het niet meer zelf kunnen oplossen en ondersteuning nodig hebben

Inwoners die het zelf niet redden kunnen op meerdere leefgebieden snelle en passende ondersteuning vanuit de Wmo ontvangen

Toelichting afwijking activiteit:

De achterstanden bij de Wmo zijn nog niet ingelopen. Dit heeft tot gevolg dat de wettelijke termijn om een melding binnen zes weken op te pakken nog niet wordt gehaald. Er zijn verschillende acties ondernomen om de achterstanden terug te brengen. Behalve de inzet van extra capaciteit, wordt ook ingezet op verkorte procedures. Daarnaast wordt ook de urgentie van de melding ingeschat. Inwoners waarvan bekend is dat er een dringende behoefte is aan ondersteuning worden sneller geholpen.

Implementatie van het nieuwe Wmo-beleid 'Er zijn voor wie het nodig heeft'

Versterking van preventie vanuit Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA), wat voortkomt uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en actief leven akkoord (GALA)

Extra inzet op signaleren en preventie van geweld in afhankelijkheidsrelaties

Werk en inkomen**Doel 1: Vergroten arbeidsparticipatie van inwoners**

Begeleiden van inwoners naar werk of participatie

Uitvoering van het Re-integratie- en Participatiebeleid

Lokale implementatie van herziening Participatiewet in Balans en overige nieuwe wetgeving

Doorontwikkeling van het Werkcentrum dat in 2025 is gestart

Toelichting afwijking activiteit:

De coördinatie van het Werkcentrum en het Samenwerkingsconvenant zijn geëvalueerd. In 2027 evalueert het Werkcentrum de dienstverlening aan de inwoners.

Nieuwe Participatiewet in Balans geïmplementeerd volgens tijdpad

Doel 2: Meer inwoners zijn financieel zelfredzaam

Toekennen van uitkeringen voor levensonderhoud en minimaregelingen

Implementatie van het minimabeleid

Vroegsignalering van betalingsachterstanden en uitvoeren schuldhulpverleningstrajecten

Uitvoering van het schuldhulpverleningsbeleid

Doel 3: Nieuwkomers integreren en participeren in de Nederlandse samenleving

Statushouders en gezinsmigranten begeleiden bij inburgering en begeleiden naar participatie en werk

Toelichting afwijking activiteit:

De uitvoering van de Wet inburgering staat onder druk door complexiteit binnen de doelgroep en beperkte uitvoeringscapaciteit, waardoor trajecten vaker uitlopen en een wachtlijst is ontstaan. In de 1e Turap en de Kadernota 2027-2030 zijn hiervoor extra middelen aangevraagd en toegekend. Met deze middelen wordt de komende maanden ingezet op het wegwerken van de wachtlijst. De toeleiding naar participatie en werk blijft daarnaast uitdagend door het beperkte aanbod aan participatieplekken, de terughoudendheid van werkgevers.

Uitvoering lerend stelsel inburgering

Nieuw beleidskader Inburgering vastgesteld in 2026

Toelichting afwijking activiteit:

Het initiële doel was om het nieuwe inburgeringsbeleid vast te stellen in 2026. De huidige planning is dat het nieuwe beleid in 2026 wordt ontwikkeld en in het eerste kwartaal van 2027 wordt aangeboden aan de raad. De opgelopen vertraging is mede een gevolg van factoren buiten het inburgeringsbeleid, zoals de voorgenomen ingebruikname van de doorstroomlocatie en het ontoereikende uitvoeringsbudget van het Rijk.

Doorontwikkeling van het inburgeringsbeleid

Doel 4: Opvang en huisvesting van nieuwkomers

Organiseren van opvang, leefgeldverstrekkingen en inning eigen bijdrage voor Oekraïense vluchtelingen

Voldoen aan de taakstelling huisvesting statushouders van het Rijk, zolang dit een wettelijke verplichting is

Toelichting afwijking activiteit:

We voldoen op dit moment nog niet aan de taakstelling en dit is juli 2026 bevestigd door de toezichthouder. Echter, met de opening van de doorstroomlocatie medio september wordt verwacht dat de opgelopen achterstand van vorige jaren wordt ingehaald. Naar waarschijnlijkheid zijn we eind december 2026 daarmee weer op schema met de huidige taakstelling.

Versterkingsprogramma Sterk voor Noord

Doel 1: Bevorderen van kansengelijkheid in Leidschendam-Noord

Langs de inhoud van drie thema's: Jeugd, jongeren en Onderwijs, Financiële zelfredzaamheid en taal en Fijn en veilig wonen wordt er aan kansengelijkheid gewerkt. De specifieke activiteiten in de periode 2025-2026 staan vermeld i

Het programmateam coördineert de uitvoering en werkt samen met de partners van Sterk voor Noord aan de doelen en resultaten door middel van de uitvoeringsplannen

Financiële mutaties

Onderwerpen 6. Sociaal domein	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Budgettair neutraal	672	540	132
1. AZC Stationsplein	75	75	
2. Beschermd wonen	77	77	
3. Europees Sociaal Fonds (ESF)	150	150	
4. Inrichting subsidiesystematiek		-132	132
5. Toeslagenaffaire	-145	-145	
6. Uitkeringen BBZ	-185	-185	
7. Wet Inburgering	600	600	
8. Wet maatschappelijke ondersteuning	100	100	
Mee- en tegenvallers	560	151	410
9. Bijzondere Bijstand		-375	375
10. Compensatie niet-beoogde jeugdzorgkosten	531		531
11. De Binnenbaan		-100	100
12. Jeugdzorg		1.100	-1.100
13. Stelposten		-125	125
14. Technische mutaties Sociaal domein	29	50	-21
15. UWV ontvangsten		-400	400
Meicirculaire gemeentefonds		351	-351
16. Meicirculaire		351	-351
Bestedingsplan reserves	2.075	-5	2.080
Totaal 6. Sociaal domein	3.308	1.037	2.271

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. AZC Stationsplein

De subsidie voor het project AZC Stationsplein in Voorburg is definitief vastgesteld door de Provincie Zuid-Holland. De vaststelling sluit aan bij de uitgevoerde activiteiten en de ingediende (hogere) verantwoording.

2. Beschermd wonen

Vanuit de gemeente Den Haag ontvangt de gemeente een vergoeding voor de kosten die zijn gemaakt voor inwoners die gebruikmaken van beschermd wonen.

3. Europees Sociaal Fonds (ESF)

De subsidie Europees Sociaal Fonds (ESF) wordt gebruikt voor het versterken van de arbeidsmarktkansen voor kwetsbare personen op de (regionale) arbeidsmarkt. De kosten van deze activiteiten zijn re-integratie, scholing, loonkostensubsidies en begeleiding.

4. Inrichting subsidiesystematiek

In 2025 is de nieuwe subsidiesystematiek voor 2026 vastgesteld en vervallen de oude subsidietafels. Het saldo van het totaal aan subsidies blijft gelijk, maar tussen de programma's zit een kleine verschuiving.

5. Toeslagenaffaire

Vanuit het Rijk heeft de gemeente de taak gekregen om materiële steun te bieden aan slachtoffers van de toeslagenaffaire. In de tussentijdse rapportages wordt de begroting bijgesteld om aan te sluiten met de prognose van het lopende jaar.

6. Uitkeringen BBZ

De regeling het kader van de coronamaatregelen zijn gestopt. De huidige lasten en baten hebben uitsluitend betrekking op de afwikkeling van eerder toegekende uitkeringen.

7. Wet Inburgering

Vanuit het Rijk heeft de gemeente de taak gekregen om statushouders te ondersteunen met hun inburgeringsproces. Hiervoor krijgt de gemeente financiële middelen via een specifieke uitkering. De uitgaven en ontvangsten zijn geactualiseerd.

8. Wet maatschappelijke ondersteuning

Binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) worden de budgetten aangepast op basis van de meest recente inzichten in de uitgavenontwikkeling. De budgetten voor huishoudelijke ondersteuning en begeleiding worden verhoogd als gevolg van de aanhoudende stijging van de vraag naar Wmo-voorzieningen, mede onder invloed van demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing. Dekking vindt plaats door een herschikking binnen de Wmo-budgetten, hogere inkomsten uit eigen bijdragen, inzet van de stelpost Wmo. Er resteert daarna een tekort van €100.000.

9. Bijzondere Bijstand

Door de gefaseerde invoering van de regelingen binnen het minimabeleid wordt een deel van het beschikbare budget in 2026 naar verwachting niet benut. Deze regelingen wordt op 1 januari 2027 geïmplementeerd. Het gaat om de regelingen digitale middelen voor huishoudens, de tegemoetkoming voor huishoudens met kinderen en de school- en kledingpas. Daarnaast zullen de nieuwe mensen binnen de doorstroomlocatie en die recht hebben op een of meerdere miniregelingen pas begin volgend jaar een aanvraag doen voor de miniregelingen.

10. Compensatie niet-beoogde jeugdzorgkosten

De gemeente ontvangt in 2026 een incidentele specifieke uitkering van het Rijk voor jeugdzorgkosten die in 2024 en 2025 zijn gemaakt. Het gaat om kosten die door het woonplaatsbeginsel voor rekening van de gemeente zijn gekomen vanwege jeugdigen die tijdens hun verblijf in een instelling in Leidschendam-Voorburg stonden ingeschreven.

11. De Binnenbaan

Op basis van de door De Binnenbaan afgegeven prognose voor 2026 blijkt dat het beschikbare budget voor 2026 toereikend is. Dit eenmalige voordeel wordt mede veroorzaakt door de aanvullende middelen die via de meicirculaires 2024 en 2025 voor dit jaar beschikbaar zijn gesteld voor beschut werk. Deze middelen zijn bedoeld ter compensatie van loon- en prijsontwikkelingen, de uitbreiding van beschut werk en de aanpassing van drempelbedragen.

12. Jeugdzorg

De jeugdzorgkosten vallen naar verwachting hoger uit dan begroot. Dit hangt onder andere samen met de ontwikkeling van het zorggebruik en hogere tarieven. Op basis van de meest recente prognose van het SBJH wordt het budget daarom met verhoogd. Via het Actieplan Jeugd wordt ingezet op het beheersen van de kostenontwikkeling. De raad wordt hierover via de reguliere P&C-momenten geïnformeerd.

13. Stelposten

In de begroting was rekening gehouden met diverse stelposten voor CAO-verhogingen en prijsindexaties. Op basis van de werkelijke loon- en prijsontwikkelingen blijkt een deel van deze gereserveerde middelen niet nodig te zijn.

14. Technische mutaties Sociaal domein

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

15. UWV ontvangsten

De gemeente ontvangt vergoedingen van het UWV voor gemaakte kosten voor inhuur in verband met zwangerschap en ziekte. Deze vergoedingen worden in 2026 in de begroting verwerkt, zodat deze inkomsten transparant worden verantwoord.

16. Meicirculaire

De effecten van de meicirculaire 2026, waarover de raad via de budgetbrief (iBabs 4800) is geïnformeerd, worden voor 2026 verwerkt.

7. Volksgezondheid en milieu

Omschrijving

Het programma Volksgezondheid en Milieu richt zich op het beschermen en bevorderen van de gezondheid van inwoners, het voorkomen van gezondheidsrisico's en het bewaken van de kwaliteit van de leefomgeving. De gemeente vervult hierbij een regierol en werkt samen met onder andere de GGD, de omgevingsdienst, zorgaanbieders, afvalverwerkers en maatschappelijke organisaties. Daarnaast omvat het programma het beheer en de zorg voor een gezonde en duurzame afvalinzameling en -verwerking, evenals het beheer van de riolering om een goede waterafvoer en volksgezondheid te waarborgen.

Wat willen we bereiken?

Het is fijn leven in onze gemeente. De leefbaarheid en gezondheid voor mens en dier staat echter onder druk door klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, verstedelijking, vervuiling van bodem, lucht en water, en geluidsoverlast. Een goede en schone leefomgeving is essentieel voor onze gezondheid en welzijn. Daarom zetten wij ons in voor een duurzame, gezonde leefomgeving waarin het prettig wonen, werken en recreëren is.

We willen dat onze inwoners een gezonde leefstijl hebben, dat gezondheidsbedreigingen tijdig worden gesignaleerd en dat infectieziekten worden voorkomen. Tegelijkertijd nemen we onze wettelijke taken op het gebied van volksgezondheid en milieu serieus. Daarnaast willen we als gemeente zelf het goede voorbeeld geven op het gebied van gezondheid, energiebesparing en duurzaamheid.

Wat gaan we ervoor doen?

Volksgezondheid

Doel 1: Een betere ervaren gezondheid (fysiek en mentaal) van alle inwoners

Het bevorderen en bewaken van de publieke gezondheid door de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD Haaglanden)

Het versterken, verbreden en moderniseren van infectieziektebestrijding

Ontwikkelen van een aanpak voor suïcidepreventie

Uitvoeren van het plan van aanpak Gezond en actief leven in Leidschendam-Voorburg 2023-2026 en bevorderen van een gezonde leefstijl

Valletsel verminderen bij ouderen (65+) door effectieve interventies te gebruiken

Voorkomen en aanpakken van sociaal-psychische problemen door het uitvoeren ketenaanpak welzijn op recept

We realiseren collectief en individueel aanbod om suïcide zoveel als mogelijk te voorkomen

Milieu

Doel 1: Verbetering afvalscheiding en reductie restafval

Verminderen restafval

Toelichting afwijking activiteit:

Uit de gegevens over de eerste maanden van 2026 blijkt dat het restafval per persoon per jaar is gestegen met ruim 6 kilo. Als deze stijging zich doorzet, komt de gemeente uit op een stijging van 10% van het restafval ten opzichte van 2025.

Dit heeft grote financiële implicaties in de vorm van een naheffing van Avalex omdat verwerkingskosten vooraf worden ingeschat en op basis van daadwerkelijke tonnen via nacalculatie worden verrekend begin 2027.

Samen met de extra CO2-heffing die door het Rijk is aangekondigd, kan dit, bij ongewijzigde inzamelresultaten, leiden tot een naheffing van ongeveer € 450.000. Hiervoor wordt een post in deze Turap opgenomen.

Verbeteren kwaliteit grondstoffen (PMD en GFT)

Verminderen lachgascilinders in restafval

Toelichting afwijking activiteit:

HVC en Avalex registreren niet langer hoeveel lachgascilinders uit het afval van specifiek Leidschendam-Voorburg komen. Alleen de hoeveelheid van Avalex als geheel wordt geregistreerd. Dit aantal is nog steeds aanzienlijk te noemen. Het aantal daalt nog niet. Maar het is onduidelijk hoeveel hiervan afkomstig is uit Leidschendam-Voorburg.

Verminderen bijplaatsingen

Toelichting afwijking activiteit:

Het aantal bijplaatsingen blijft stijgen. Dit is een landelijke trend. Met Avalex en andere gemeenten wordt gewerkt aan een campagne om dit onder de aandacht te brengen en mensen te wijzen op de juiste manier (en locatie) van aanbieden.

Opstellen uitvoeringsplan Circulariteitsbeleid

Doel 2: Verbetering kwaliteit lucht, bodem en geluid

Verbeteren kwaliteit en aanleveren bodemdata

Opstellen Basisgeluidemissie (BGE)

Onderzoek voor uitvoering van geluidsaneringsmaatregelen uit het Actieplan Geluid

Riool- en waterbeheer en klimaatbestendigheid

Doel 1: Wijken klimaatbestendig maken (grondwater, regenwater, hittestress)

Klimaatbestendige wijken voor grondwaterstanden in 2050

Klimaatbestendige wijken voor regenwater en hittestress

Stimuleren vergroening en afkoppelen in tuinen

Klimaatbestendig Voorburg Noord-noord

Toelichting afwijking activiteit:

Het project ligt stil. Hierdoor is het niet mogelijk om de beoogde vergroening van parkeerplaatsen, de waterberging voorziening van Faukenbergenplein (de subsidie dreigt te vervallen) en de infiltratie en drainage van de riolering uit te voeren.

Doel 2: Een goede waterkwaliteit en afvoeren afvalwater

Afkoppelen verharding bij herstratingsprojecten, rioolverhardingsprojecten en door renovatie, sloop, en nieuwbouw

Aanpak foutaansluitingen riolering

Aanleg natuurvriendelijke oevers in overleg met de Waterschappen

Vernieuwen bestaande riolering in de UPR-gebieden Prinsenhof (laagbouw), Zaagmolenstraat en Bernhardlaan/Vliegerlaan

Financiële mutaties

Onderwerpen 7. Volksgezondheid en milieu	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Budgettair neutraal	1.760	1.113	647
1. CDOKE-middelen	1.650	1.003	647
2. Gezond en Actief Leven Akkoord	110	110	
Mee- en tegenvallers	260	311	-51
3. Afval	260	450	-190
4. Omgevingsdienst Haaglanden		-95	95
5. Technische mutaties Volksgezondheid en milieu		-44	44
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	2.020	1.424	596

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. CDOKE-middelen

De beschikbare CDOKE-middelen zijn opnieuw verdeeld (tussen programma 'Volksgezondheid & milieu en Bouwen & Wonen') zodat deze beter aansluiten bij de uitvoering van de energietransitie. Extra inzet is nodig voor het actualiseren en uitbreiden van onderzoeken voor het soortenmanagementplan en voor aanvullende onderzoeken en activiteiten in de transitiewijken om bewoners te ondersteunen bij de overstap naar aardgasvrij.

2. Gezond en Actief Leven Akkoord

De gemeente voert vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) verschillende activiteiten uit om de gezondheid en het welzijn van inwoners te bevorderen. Er waren nog middelen hiervoor beschikbaar uit eerdere jaren, welke in 2026 ingezet worden.

3. Afval

Uit analyse van het restafval blijkt dat deze stroom afval met 6 kilo per persoon per jaar is gestegen. Indien deze stijging de rest van het jaar doorzet, komt de gemeente uit op een stijging van 10% ten opzichte van het restafval 2025. Bij ongewijzigde inzamelresultaten leidt dat tot een naheffing in de nacalculatie. Daarnaast zijn de vergoeding aan de gemeente voor de Single Used Plastics (SUP) en de prullenbakvergoeding opgenomen.

4. Omgevingsdienst Haaglanden

Op basis van de actuele prognose van de Omgevingsdienst Haaglanden wordt voor 2026 een terugbetaling ontvangen vanuit de afrekening over 2025. Deze afrekening valt lager uit doordat het gerealiseerde gemiddelde uurtarief lager was dan waarmee vooraf rekening was gehouden.

5. Technische mutaties Volksgezondheid en milieu

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

8. Bouwen en wonen (VHLOSV)

Omschrijving

Het programma Bouwen en Wonen richt zich op het creëren en behouden van voldoende, betaalbare en kwalitatief goede woonruimte voor alle doelgroepen binnen de gemeente. Het programma draagt bij aan een leefbare, duurzame en toekomstbestendige woonomgeving waarin mensen veilig en prettig kunnen wonen.

De gemeente ontwikkelt en voert beleid uit op het gebied van woningbouwplanning, woonruimteverdeling, woningverbetering en stadsvernieuwing. Daarnaast stimuleert zij de samenwerking met woningcorporaties, ontwikkelaars en andere partners om de woningmarkt in balans te houden en wooncarrière mogelijk te maken.

Wat willen we bereiken?

Leidschendam, Stompwijk en Voorburg vormen samen een aantrekkelijke gemeente waar mensen prettig kunnen wonen, werken en leven. De unieke kenmerken en kwaliteiten van de gemeente willen we behouden en waar mogelijk versterken. Daarbij betrekken we onze inwoners actief en houden we rekening met actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Op deze manier versterken we het hoogwaardige verblijfsklimaat, zorgen we voor goede verbindingen en voorzien we in diverse woonbehoeften. Vanwege het grote tekort aan woningen zetten we stevig in op nieuwbouw. Daarbij sturen we op kwaliteit, voorzieningen, betaalbaarheid en een evenwichtige opbouw van wijken. Waar mogelijk versnellen we lopende bouwprojecten.

Wat gaan we ervoor doen?

Ruimtelijk beleid

Doel 1: Opstellen ruimtelijk beleid onder de Omgevingswet

Vaststellen Omgevingsvisie en opstellen eerste programma's	
Actualiseren handboek Openbare Ruimte	
Opstellen van een Gebiedsvisie en plan Leidschendammerhout	
Het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma in nauwe samenspraak met onze maatschappelijke partners	
In het Duin Horst en Weide programma werken we met de regio aan groenblauwe dooraderingsprojecten	
We stellen een omgevingsprogramma op voor spelen, ontmoeten en sporten in de openbare ruimte	

Doel 2: Vaststellen Omgevingsplan

Toewerken naar Omgevingsplan voor het stedelijk gebied

Grondexploitaties**Doel 1: Financiële en beleidsmatige grip op ontwikkellocaties**

Actualiseren van grondexploitaties

Wonen**Doel 1: Sturen op betaalbare woningbouw en woonzorgvormen**

Toepassing Verordening sociale en middel dure woningbouw Leidschendam-Voorburg 2022

Inzet Subsidieregeling toegankelijke woningbouw Leidschendam-Voorburg

Doel 2: Stimuleren doorstroming uit grote eengezinswoningen

De inzet van seniorenmakelaars

Doel 3: Sturen op betaalbare woningen voor jongeren en starters

Het faciliteren van meer huisvesting voor jongeren en starters

Het aanpassen van het vereiste minimale gebruiksoppervlak van sociale woningbouw

Doel 4: Huisvesting aandachtsgroepen

We maken van prestatieafspraken met de huurdersorganisaties en woningcorporaties over de huisvesting van aandachtsgroepen

Doel 5: Leefbaarheid

We sturen op een evenwichtige verdeling van woningtypen en aandachtsgroepen

Financiële mutaties

Onderwerpen 8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Budgettair neutraal	-523	124	-647
1. CDOKE-middelen	-647		-647
2. Energiearmoede	124	124	
Mee- en tegenvallers	360	893	-532
3. Gebiedsvisie Veurse Achterweg		80	-80
4. Kostenverhaal projecten bij derden	290	436	-145
5. Realisatiestimulans	105		105
6. Schakenbosch		79	-79
7. Technische mutaties Bouwen en wonen	-35	30	-65
8. Zustersdijk		268	-268
Meicirculaire gemeentefonds		105	-105
9. Meicirculaire		105	-105
Bestedingsplan reserves	246	-300	546
Totaal 8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	83	822	-738

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. CDOKE-middelen

De beschikbare CDOKE-middelen zijn opnieuw verdeeld (tussen programma 'Volksgezondheid & milieu en Bouwen & Wonen') zodat deze beter aansluiten bij de uitvoering van de energietransitie. Extra inzet is nodig voor het actualiseren en uitbreiden van onderzoeken voor het soortenmanagementplan en voor aanvullende onderzoeken en activiteiten in de transitiewijken om bewoners te ondersteunen bij de overstap naar aardgasvrij.

2. Energiearmoede

De gemeente heeft rijksmiddelen ontvangen voor de aanpak van energiearmoede. Deze middelen worden volledig ingezet voor de uitvoering van de regeling in 2026, waarbij energiehulpverlening wordt ingezet om inwoners te ondersteunen bij het verminderen van hun energieverbruik en energiekosten.

3. Gebiedsvisie Veurse Achterweg

In 2025 heeft de raad de Gebiedsvisie Veurse Achterweg vastgesteld (iBabs 4494). Een deel van de werkzaamheden die samenhangen met de verdere voorbereiding en uitvoering van de gebiedsvisie wordt in 2026 uitgevoerd. Daarom wordt het eerder beschikbaar gestelde, maar nog niet ingezette budget opnieuw beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn voor de verdere uitwerking van de gebiedsvisie externe taxaties nodig die niet in de oorspronkelijke planning waren opgenomen.

4. Kostenverhaal projecten bij derden

De begroting gaf tot en met 2026 onvoldoende inzicht in projecten waarbij gemeentelijke kosten worden verhaald op ontwikkelaars en andere initiatiefnemers. De baten en lasten van deze projecten waren namelijk niet volledig opgenomen. In 2026 zijn de verwachte baten en lasten per project opnieuw beoordeeld en verwerkt in de begroting. Vanaf de volgende begrotingscyclus worden deze projecten structureel afzonderlijk begroot en gemonitord. Hierdoor ontstaat een vollediger en transparanter beeld van de financiële positie van deze projecten.

5. Realisatiestimulans

De gemeente ontvangt vanuit het Rijk een subsidie voor de realisatie van betaalbare woningen, de Realisatiestimulans. De hiermee samenhangende inkomsten worden toegevoegd aan het Vereveningsfonds sociale woningbouw. Op deze manier blijven de middelen beschikbaar voor toekomstige investeringen in de bouw van betaalbare woningen.

6. Schakenbosch

De gemeente maakt kosten om de herontwikkeling van de deelgebieden in Schakenbosch goed te kunnen begeleiden en faciliteren in de periode 2025 tot en met 2028. Een deel van de werkzaamheden loopt door in de komende jaren, waardoor hiervoor nog middelen nodig zijn. Omdat een deel van het eerder beschikbaar gestelde budget niet is overgeheveld, wordt dit budget opnieuw beschikbaar gesteld zodat de geplande werkzaamheden kunnen worden voortgezet.

7. Technische mutaties Bouwen en wonen

De implementatie van de Wet versterking regie volkshuisvesting vraagt om een goed en actueel inzicht in de staat van de woningmarkt. Zonder actuele en volledige informatie kan er onvoldoende gebruik gemaakt worden van de volkshuisvestelijke instrumenten die de gemeente ter beschikking staan. In 2027 worden verschillende van deze instrumenten geactualiseerd, om dit goed te kunnen onderbouwen wordt in 2026 een aantal onderzoeken uitgevoerd.

8. Zustersdijk

Voor het project Zustersdijk wordt toegewerkt naar het moment van grondoplevering. Tot aan dat moment zullen nog werkzaamheden worden uitgevoerd en daarmee samenhangende uren worden gemaakt. Daarnaast dient nog rekening te worden gehouden met de betaling van een afkoopsom. De grondopbrengst, die in 2028 wordt verwacht, dekt de kosten die vooruitlopend hierop worden gemaakt.

9. Meicirculaire

De effecten van de meicirculaire 2026, waarover de raad via de budgetbrief (iBabs 4800) is geïnformeerd, worden voor 2026 verwerkt.

Overige onderdelen

Omschrijving

Dit deel van de begroting bevat de verplichte onderdelen die elke gemeente moet opnemen en bestaat uit:

- Algemene Dekkingsmiddelen: de vrij te besteden inkomsten, zoals de uitkering uit het gemeentefonds, belastingopbrengsten en dividend.
- Overhead: de kosten voor ondersteuning en leiding, zoals financiën, HR en ICT.
- Vennootschapsbelasting: de belasting die betaald moet worden over reclame-inkomsten omdat het voor de belastingdienst om ondernemingsactiviteiten gaat.
- Tot slot is er een post Onvoorzien opgenomen voor onverwachte, dringende uitgaven. De post onvoorzien kan onder voorwaarden (onvoorzien, onvermijdbaar, onuitstelbaar) ingezet worden.

Wat willen we bereiken?

Leidschendam-Voorburg wil streeft naar een financieel gezonde gemeente zijn waarin de lasten voor inwoners en ondernemers zo laag mogelijk blijven. Dit vraagt om een sluitende begroting en een positief meerjarenperspectief. Een solide financiële huishouding is geen doel op zich, maar een noodzakelijke voorwaarde om ambities te realiseren, voorzieningen te behouden en ruimte te geven aan mensen. De gemeente staat er op dit moment financieel goed voor: de begroting sluit meerjarig, het toezicht door de provincie is licht, en er is een gezonde reservepositie die onvoorziene tegenvallers of tijdelijke impulsen op kan vangen. Toch vraagt de toekomst om behoedzaamheid: onvoorziene ontwikkelingen kunnen leiden tot nieuwe investeringen. Bovendien is de gemeente afhankelijk van variërende en deels ongewisse inkomsten vanuit het Rijk. Het 'ravijn' is minder diep en deels uitgesteld, maar nog wel een reëel risico. Daarom kiest de gemeente voor een realistisch, voorzichtig financieel beleid.

Wat gaan we ervoor doen?

Algemene dekkingsmiddelen

Doel 1: Een transparant en behoedzaam financieel beleid voeren

Samenwerking met VNG en gemeenten om de rijksmiddelen voor gemeenten te verbeteren

Verbeteren van de financiële communicatie en transparantie richting inwoners en raad

Inzichtelijk en begrijpelijk verantwoorden van de besteding van belastinggeld

Overhead

Doel 1: Zorgen dat de gemeentelijke organisatie efficiënt en effectief kan werken

Herinrichting gemeentelijke organisatiestructuur

Toelichting afwijking activiteit:

In de afgelopen maanden zijn stappen gezet om de gemeentelijke organisatie te versterken. Zo zijn de sturingslijnen binnen de organisatie verduidelijkt en zijn verbeteringen doorgevoerd in de inrichting van een aantal afdelingen. Daarnaast wordt gewerkt aan de versterking van de sturing op het programma Duurzaamheid, de doorontwikkeling van projectmanagement en -advies richting een afdeling welke zich richt op gebiedsontwikkeling en de invoering van portfoliomanagement.

Parallel hieraan wordt de nieuwe besturingsfilosofie verder uitgewerkt en geïmplementeerd voor logische sturing, samenwerking en besluitvorming binnen de organisatie. De aanpassing van de gemeentelijke organisatiestructuur sluit hierop aan. De hiervoor benodigde besluitvorming door het college wordt momenteel voorbereid.

Start operationele inzet AI

Aanbesteding nieuwe huisvesting raad en griffie

Doel 2: Inzetten gemeentelijk vastgoed

Opzetten en positioneren vastgoedorganisatie binnen de ambtelijke organisatie

Toelichting afwijking activiteit:

Het vormgeven van de vastgoedorganisatie gaat minder voorspoedig van vooraf voorzien. Als eerste stap wordt er gewerkt aan het uitwerken van rollen en taken voor de functies die een plek moeten vinden in de vastgoedorganisatie. Voor de vervolgstap is er duidelijkheid nodig over structurele middelen voor invulling van de functies die nodig zijn voor strategische sturing op de vastgoedportefeuille. Er is vooralsnog geen duidelijkheid over deze structurele middelen, de nu aanwezige incidentele middelen voor inhuur stoppen per eind 2026.

Implementeren vastgoedbeleid op basis van uitvoeringskader, waaronder het Inrichten vastgoedinformatiesysteem, afstemming rand voorwaardelijke beleidskaders (verduurzaming vastgoed, subsidiesystematiek, maatschappelijk voorzieningenbe

Opstellen portefeuillestrategie

Toelichting afwijking activiteit:

De portefeuillestrategie is volgend op de randvoorwaardelijke beleidskaders en dan met name het maatschappelijk voorzieningenbeleid en het nieuwe sportbeleid, hierin worden in de loop van 2026 locatie, omvang en type gewenste maatschappelijke en sportvoorzieningen geschetst. Met de portefeuillestrategie wordt einde 2026 gestart zodat deze in 2027 vastgesteld kan worden.

Verantwoording kosten/opbrengsten van vastgoed.

Financiële mutaties

Onderwerpen Overige onderdelen	Mutatie baten	Mutatie lasten	Effect begr. saldo
Budgetoverhevelingen		-435	435
1. Organisatieontwikkeling		-260	260
2. Tijdelijke huisvesting Raadhuisplein 1		-175	175
Budgettair neutraal	160	-105	265
3. Integraal klantbeeld		-165	165
4. WarmtelinQ	160	160	
5. Weerbaarheid		-100	100
Mee- en tegenvallers	375	-951	1.326
6. BTW suppletie	800		800
7. Dividend BNG	-229		-229
8. Herimplementatie personeelssysteem		80	-80
9. Investeringsplan 2026-2030		-555	555
10. OZB woningen en niet-woningen	-448		-448
11. Renteontwikkelingen	304	128	176
12. Stelposten	-152	-629	477
13. Technische mutaties Overhead		24	-24
14. Voorziening NTA onderzoek	100		100
Meicirculaire gemeentefonds	-1.132		-1.132
15. Meicirculaire	-1.132		-1.132
Totaal Overige onderdelen	-597	-1.491	894

Bedragen x € 1.000

Toelichting

1. Organisatieontwikkeling

In verband met vertraging in de uitvoering van activiteiten op het gebied van organisatieontwikkeling wordt een deel van de werkzaamheden doorgeschoven naar 2027.

2. Tijdelijke huisvesting Raadhuisplein 1

Door de aangepaste planning van de verbouwing van de locatie aan het Raadhuisplein 1 verschuiven de voorbereidingen en de tijdelijke huisvesting naar een later moment. Hierdoor vinden een deel van de werkzaamheden en bijbehorende uitgaven plaats in 2027.

3. Integraal klantbeeld

Binnen de dienstverlening wordt een reeds beschikbaar budget nader toegedeeld aan de onderdelen innovatie en zaakstelsel. Hiermee sluiten de beschikbare middelen beter aan bij de activiteiten waarvoor zij bedoeld zijn.

4. WarmtelinQ

Er wordt al enige tijd gewerkt aan een warmtetransportleiding die door het buitengebied van de gemeente gaat lopen. Met WarmtelinQ is overeengekomen dat de inzet op het project mag worden gedeclareerd.

5. Weerbaarheid

Binnen de gemeente wordt gewerkt aan het versterken van de weerbaarheid, onder andere op het gebied van crisisbeheersing en informatiebeveiliging. Hiervoor is centrale regie, structurele samenwerking en voldoende projectcapaciteit nodig om activiteiten te coördineren en in samenhang uit te voeren. De beschikbare middelen zijn administratief herschikt zodat deze aansluiten bij de uitvoering van de werkzaamheden.

6. BTW suppletie

Tijdens een controle door onze fiscalist is gebleken dat er over de jaren 2020 tot en met 2022 nog BTW teruggevorderd kan worden. Hiervoor is een suppletie ingediend bij de belastingdienst.

7. Dividend BNG

De verwachte dividenduitkering van BNG ontwikkelt zich minder gunstig dan in voorgaande jaren werd verondersteld. Dit hangt samen met een daling van de winst van de bank, onder meer als gevolg van veranderde marktomstandigheden en lagere rentebaten. Op basis van de huidige vooruitzichten is het aannemelijk dat de dividenduitkeringen ook de komende jaren op een lager niveau uitkomen.

8. Herimplementatie personeelssysteem

Het huidige HR-systeem voldoet onvoldoende aan de behoeften van de organisatie. Daarnaast loopt het contract voor het huidige personeels- en salarisverwerkingssysteem af, waardoor een Europese aanbesteding van een nieuwe HR-oplossing uitgevoerd is. De middelen zijn eenmalig nodig voor de aanschaf en implementatie van het nieuwe systeem en het realiseren van de benodigde koppelingen met interne en externe applicaties.

9. Investeringsplan 2026-2030

De kapitaallasten worden bijgewerkt op basis van de actualisatie van het investeringsplan 2026-2030. Voor de details zie het hoofdstuk Investeringsplan.

10. OZB woningen en niet-woningen

Doordat zowel de groei van het aantal woningen, als de woningwaardestijging lager uitvalt dan verwacht, valt de OZB opbrengst voor de woningen lager uit. Voor de niet-woningen geldt dat de lagere opbrengst wordt veroorzaakt door een wijziging in de fiscale kwalificatie van de bouwgrond voor woningen in aanbouw. Deze objecten zouden worden aangeslagen tegen het niet-woningentarief. Door de gewijzigde bestemming zijn deze objecten echter aangeslagen tegen het lagere woningtarief.

11. Renteontwikkelingen

De rentetoerekening aan investeringen en grondexploitaties is geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. Daarnaast zijn de rentelasten van langlopende leningen herzien als gevolg van gewijzigde renteontwikkelingen. Ook is de rentevergoeding voor de inzet van eigen financieringsmiddelen verwerkt binnen de reguliere financieringssystematiek.

12. Stelposten

In de begroting was rekening gehouden met diverse stelposten voor CAO-verhogingen en prijsindexaties. Op basis van de werkelijke loon- en prijsontwikkelingen blijkt een deel van deze gereserveerde middelen niet nodig te zijn.

13. Technische mutaties Overhead

Deze verzamelpost bevat diverse kleine, voornamelijk technische begrotingsaanpassingen. De wijzigingen worden verwerkt ter waarborging van de begrotingsrechtmatigheid en zijn afzonderlijk niet van materieel belang voor het financiële beeld.

14. Voorziening NTA onderzoek

De voorziening valt vrij, aangezien het risico op een financiële verplichting uit het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens niet langer aanwezig wordt geacht.

15. Meicirculaire

De effecten van de meicirculaire 2026, waarover de raad via de budgetbrief (iBabs 4800) is geïnformeerd, worden voor 2026 verwerkt.

Mutaties reserves en voorzieningen

Onderwerpen Reserve	Naam Reserve	Mutatie Onttrekkingen	Mutatie Stortingen	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers				
Realisatiestimulans	Reserve Verevening Sociale Woningbouw		105	105
Investeringsplan 2026-2030	Reserve Dekking afschrijvingslasten	624		624
Bestedingsplan reserves				
Vereveningsfonds sociale woningbouw	Reserve Verevening Sociale Woningbouw		246	246
Reserve Nazorg Rietvink	Reserve Nazorg Rietvink	-350		-350
Reserve Nazorg Rietvink	Reserve Dekking afschrijvingslasten		350	350
Ondergrondse hoogspanningskabels	Reserve Ondergrondse Hoogspanningskabels	400		400
Rijksbudget BUIG	Reserve BUIG		1.700	1.700
Stimuleringsregelingen Energietransitie	Reserve Duurzaamheid en Energietransitie	300		300
Langer Zelfstandig Wonen	Reserve Langer Zelfstandig Wonen	380		380
Vrijval restant reserve Jeugdzorg	Reserve tekorten jeugdzorg	-1.518		-1.518
Vrijval restant reserve Jeugdzorg	Algemene Reserve (vrij besteedbaar)		1.518	1.518
Nicolaas Beetslaan	Reserve Mobiliteit	-218		-218
Nicolaas Beetslaan	Reserve Dekking afschrijvingslasten		218	218
Nicolaas Beetslaan	Algemene Reserve (vrij besteedbaar)	-218		-218
Nicolaas Beetslaan	Reserve Mobiliteit		218	218
Subtotaal mutaties Reserves		-600	4.355	3.755
Onderwerpen voorzieningen	Naam voorziening	Mutatie Onttrekkingen	Mutatie Stortingen	Effect begr. saldo
Mee- en tegenvallers				
Investeringsplan 2026-2030	Voorziening Riolering		516	516
Voorziening NTA onderzoek	Voorziening NTA- onderzoeken	-100		-100
Subtotaal mutaties Voorzieningen		-100	516	416
Totaal mutaties reserves en voorzieningen		-700	4.871	4.170

Bedragen x € 1.000

Realisatiestimulans

De gemeente ontvangt vanuit het Rijk een subsidie voor de realisatie van betaalbare woningen, de Realisatiestimulans. De hiermee samenhangende inkomsten worden toegevoegd aan het Vereveningsfonds sociale woningbouw. Op deze manier blijven de middelen beschikbaar voor toekomstige investeringen in de bouw van betaalbare woningen.

Investeringsplan 2026-2030

De kapitaallasten worden bijgewerkt op basis van de actualisatie van het investeringsplan 2026-2030. Voor de details zie het hoofdstuk Investeringsplan.

Vereveningsfonds sociale woningbouw

Voor de ontwikkeling van Oosteinde 241-245 heeft de gemeente in 2025 een bijdrage moeten ontvangen voor het vereveningsfonds sociale woningbouw. Deze bijdrage is in 2026 ontvangen. Dit wordt nu in 2026 gestort in het hiervoor bestemde reserve Verevening sociale woningbouw.

Reserve Nazorg Rietvink

Het krediet voor de nazorg Rietvink is gesloten. Ter dekking van de kapitaallasten wordt het restant uit de Reserve nazorg Rietvink in de reserve dekking afschrijvingslasten gestort. Hierna kan de reserve nazorg Rietvink worden afgesloten.

Ondergrondse hoogspanningskabels

De opdracht voor het ontwerp van de ondergrondse hoogspanningskabels is gegeven. Het eerste deel van deze opdracht vindt plaats in 2026. Het tweede deel van de opdracht wordt later uitgevoerd, waardoor de afronding en betaling doorschuiven naar 2027.

Rijksbudget BUIG

De rijksbijdrage is aangepast op basis van de tweede voorlopige beschikking 2026 van het Rijk, wat ten opzichte van de lopende begroting leidt tot een voordeel. Daarnaast zijn de uitkeringslasten opnieuw geprognostiseerd, waarbij rekening is gehouden met een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden als gevolg van de opening van de doorstroomlocatie aan de Van Ruysdaellaan. Het hieruit voortvloeiende eenmalige voordeel van € 1,7 miljoen in 2026 wordt gestort in de nieuw te vormen reserve Bijstandsuitkeringen Doorstroomlocatie. Deze reserve is bedoeld om toekomstige kosten binnen hetzelfde beleidsterrein op te vangen. Het voorstel tot instelling van deze reserve wordt in deze Turap aan de raad voorgelegd.

Stimuleringsregelingen Energietransitie

Voor woningen met een lagere WOZ-waarde is sinds juli 2025 een afzonderlijke, door het Rijk gefinancierde regeling beschikbaar voor isolatiemaatregelen. Hierdoor wordt de gemeentelijke subsidie Groen Dak en Isolatie vanaf 2026 gericht ingezet voor eigenaren van woningen met een hogere WOZ-waarde. Hierdoor is minder inzet van gemeentelijke middelen nodig en kan de onttrekking aan de Reserve Duurzaamheid en Energietransitie worden verlaagd.

Langer Zelfstandig Wonen

Voor Langer Zelfstandig Wonen zijn diverse beschikkingen afgegeven om collectieve woningaanpassingen van nieuwbouwprojecten mogelijk te maken. De uitvoering en betaling van deze projecten vinden later plaats, waardoor de verantwoording van de subsidies en bijbehorende inzet van de reserve doorschuiven naar een later jaar. De onderliggende claims worden toegelicht bij het hoofdstuk de bestemmingsreserves.

Vrijval restant reserve Jeugdzorg

De reserve Jeugdzorg is gevormd om structureel extra middelen voor de jeugdzorg beschikbaar te houden door deze jaarlijks aan de reserve toe te voegen. Deze structurele middelen worden nu ingezet ter dekking van een deel van het structurele tekort op jeugdzorg. Daarmee wordt het oorspronkelijke doel van de reserve rechtstreeks ingevuld en is het niet meer nodig om de middelen via een afzonderlijke reserve beschikbaar te houden. Het resterende saldo van de reserve Jeugdzorg kan daarom vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

Nicolaas Beetslaan

Voor de aanleg van de fietstraat aan de Nicolaas Beetslaan is extra dekking nodig. Er wordt een storting gedaan in de reserve Mobiliteit om ervoor te zorgen dat hier voldoende middelen beschikbaar zijn voor het project.

Investeringsplan 2026-2030

De kapitaallasten worden bijgewerkt op basis van de actualisatie van het investeringsplan 2026-2030. Voor de details zie het hoofdstuk Investeringsplan.

Voorziening NTA onderzoek

De voorziening valt vrij, aangezien het risico op een financiële verplichting uit het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens niet langer aanwezig wordt geacht.

Samenvatting financiële mutaties 2e Turap

Programma	Begroting	Wijziging	Begroting inclusief wijziging
BATEN			
0. 0. Bestuur en ondersteuning	4.324	-170	4.154
1. 1. Veiligheid	74	81	155
2. 2. Mobiliteit en bereikbaarheid	1.704	0	1.704
3. 3. Economie	790	0	790
4. 4. Onderwijs	2.217	172	2.390
5. 5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.780	0	3.780
6. 6. Sociaal domein	54.727	3.308	58.035
7. 7. Volksgezondheid en milieu	28.038	2.020	30.058
8. 8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	19.163	83	19.247
Algemene dekkingsmiddelen	200.375	-1.657	198.718
Overhead	229	1.060	1.289
Totaal baten programma's	315.423	4.897	320.320
LASTEN			
0. 0. Bestuur en ondersteuning	13.980	-112	13.868
1. 1. Veiligheid	12.628	92	12.720
2. 2. Mobiliteit en bereikbaarheid	19.766	-1.000	18.766
3. 3. Economie	1.584	16	1.600
4. 4. Onderwijs	11.979	180	12.159
5. 5. Sport, Cultuur en Recreatie	30.299	-254	30.045
6. 6. Sociaal domein	149.866	1.037	150.903
7. 7. Volksgezondheid en milieu	29.282	1.562	30.843
8. 8. Bouwen en wonen (VHLOSV)	32.907	742	33.649
Vennootschapsbelasting	70	0	70
Overhead	41.598	-1.161	40.438
Algemene dekkingsmiddelen	704	-331	373
Totaal lasten programma's	344.663	771	345.434
Saldo van baten en lasten	-29.240	4.126	-25.113
RESERVES			
Onttrekking aan reserves	41.748	600	42.348
Storting in reserves	21.309	4.355	25.664
Saldo mutaties reserves	20.438	-3.755	16.684
Saldo exploitatiebegroting	-8.801	372	-8.430

Bestemmingsreserves

De afgelopen jaren is een aantal bestemmingsreserves gevormd. Afgesproken is dat een kader en bestedingsplan voor ieder van deze reserves aan de raad wordt voorgelegd. Na het vaststellen van deze bestedingsplannen worden de beoogde onttrekkingen via een separate begrotingswijziging verwerkt.

In de P&C-cyclus wordt vervolgens over de voortgang van de bestedingsplannen gerapporteerd, zodat de raad geïnformeerd blijft over de stand van zaken van de verschillende projecten die onder deze bestemmingsreserves vallen.

In de tussentijdse rapportages wordt over de reserves gerapporteerd waar uitgaven gepland staan voor het lopende jaar.

Het gaat om de volgende bestemmingsreserves:

- Duurzaamheid en energietransitie
- Langer zelfstandig wonen
- Ondergrondse hoogspanningskabels.

Hierna worden de reserves beschreven en de stand van zaken toegelicht.

Reserve Duurzaamheid en Energietransitie

Naam van de reserve	Reserve Duurzaamheid en Energietransitie
Type	Bestemmingsreserve
Programma / Taakveld	Deze reserve wordt programmabreed ingezet.
Doel van de reserve	Ter dekking van kosten voor de klimaatopgave om in 2050 CO2 neutraal te zijn.
Voeding	De reserve van € 46 miljoen is gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar. De € 46 miljoen is een deel van de opbrengst uit de verkoop van aandelen Eneco.
Bestedingsraming	€ 1.923.000
Ingesteld raadsbesluit	Vaststellen Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2023-2026 1e herziening van het bestedingsplan bestemmingsreserve Duurzaamheid en Energietransitie (iBabs 3095) 2e herziening van de bestemmingsreserve Duurzaamheid en Energietransitie (iBabs 4563)
Omvang per 1-1-2026	€ 39.014.000
Bijzonderheden	Geen

Programma	Bestedingsplan na 1e Turap 2026	Bijsturing in 2e Turap 2026	Bijgesteld bestedingsplan
Bestuur en ondersteuning	4.738		4.738
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	4.538		4.538
DVO KC Ruysdael	200		200
Onderwijs	300		300
Verduurzaming onderwijsvastgoed	300		300
Sport, cultuur en recreatie	4.184		4.184
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.184		4.184
Bouwen en wonen	1.000	-300	700
Bewonersinitiatieven	1.000	-300	700
Volksgezondheid en milieu	95		95
Milieubeheer	95		95
Totaal	10.317	-300	10.017

Bedragen x € 1.000

Toelichting

In 2020 is € 46 miljoen ter beschikking gesteld in de bestemmingsreserve Duurzaamheid en energietransitie. Hiervan is € 7 miljoen uitgegeven tot en met 2025, waarmee de stand van de reserve op 1 januari 2026 € 39 miljoen bedraagt.

In maart 2023 heeft bij het vaststellen van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (iBabs 3095) een 1^e herziening plaatsgevonden. Inmiddels heeft zich een aantal inhoudelijke en financiële ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding geven tot het opstellen van de 2^e herziening van de bestemmingsreserve Duurzaamheid en Energietransitie (iBabs 4563).

In 2026 is een versnellingspakket aan duurzaamheidsmaatregelen vastgesteld, waarvoor een eenmalige onttrekking van circa € 8,2 miljoen uit de bestemmingsreserve plaatsvindt. Dit pakket bestaat uit aanvullende en versnelde maatregelen binnen de bestaande beleidskaders van het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid, gericht op het realiseren van zichtbare en concrete resultaten op korte termijn.

De maatregelen richten zich onder andere op de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed, energiebesparing in de openbare ruimte (zoals LED-verlichting) en versterking van klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit. Hiermee wordt invulling gegeven aan de ambitie om sneller voortgang te boeken op de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen en tegelijkertijd in te spelen op actuele kansen en opgaven. De uit de onttrekking voortvloeiende mutaties op de programma's zijn bij de betreffende programma's opgenomen.

Mutaties 2e Turap 2026

Voor woningen met een lagere WOZ-waarde is sinds juli 2025 een afzonderlijke, door het Rijk gefinancierde regeling beschikbaar voor isolatiemaatregelen. Hierdoor wordt de gemeentelijke subsidie Groen Dak en Isolatie vanaf 2026 gericht ingezet voor eigenaren van woningen met een hogere WOZ-waarde. Hierdoor is minder inzet van gemeentelijke middelen nodig en kan de onttrekking aan de Reserve Duurzaamheid en Energietransitie worden verlaagd.

Reserve Langer Zelfstandig Wonen

Naam van de reserve	Reserve Langer zelfstandig wonen
Type	Bestemmingsreserve
Programma / Taakveld	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Doel van de reserve	Betere ondersteuning en zorg thuis, hulp aan mantelzorger en vrijwilligers, meer geschikte woningen voor ouderen.
Voeding	De reserve van € 10 miljoen is gevormd door een onttrekking aan de Algemene Reserve vrij besteedbaar. De € 10 miljoen is een deel van de opbrengst uit de verkoop van aandelen Eneco.
Bestedingsraming	€ 3.685.000
Ingesteld raadsbesluit	iBabs 3831
Omvang per 1-1-2026	€ 9.400.549
Bijzonderheden	Afgegeven beschikkingen mogen nog niet verantwoord worden op de reserve.

Programma	Bestedingsplan na 1e Turap 2026	Bijsturing in 2e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Langer zelfstandig wonen			
Toegankelijke nieuwbouw	3.180	-560	2.620
Communicatiecampagne	55	0	
Collectieve woningaanpassing	300	0	
Ondersteuning LZW	150	0	
Totaal	3.685	-560	3.125

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Voor Langer Zelfstandig Wonen zijn diverse beschikkingen afgegeven om collectieve woningaanpassingen van nieuwbouwprojecten mogelijk te maken. De uitvoering en betaling van deze projecten vinden later plaats, waardoor de verantwoording van de subsidies en bijbehorende inzet van de reserve doorschuiven naar een later jaar.

Op de reserve ligt een claim van in totaal € 2 miljoen.

Reserve Ondergrondse Hoogspanningskabels

Naam van de reserve	Reserve Ondergrondse hoogspanningskabels
Type	Bestemmingsreserve
Programma / Taakveld	Mobiliteit en bereikbaarheid/ Verkeer en vervoer
Doel van de reserve	De gemeentelijke bijdrage in de kosten van het ondergronds brengen van hoogspanningskabels door Tennet.
Voeding	Algemene reserve
Bestedingsraming	€ 0
Ingesteld raadsbesluit	Nota van Wijziging 2023 en opdrachtverstrekking basisontwerp verkabeling (iBabs 3737)
Omvang per 1-1-2026	€ 5.055.000
Bijzonderheden	Geen

Programma	Bestedingsplan 2026	Bijsturing in 2 ^e Turap	Bijgesteld bestedingsplan
Ondergrondse Hoogspanningskabels			
Ontwerp	400	-400	0
Totaal	400	-400	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting

In de nota van wijziging 2023 is incidenteel geld voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels in een bestemmingsreserve geplaatst. Een deel van de middelen is naar aanleiding van het de opdrachtverstrekking van het basisontwerp in de begroting opgenomen. In de 1e Turap 2025 is de bestemmingsreserve opgehoogd met € 1,72 miljoen, vanwege de stijgende prijzen.

Toelichting mutatie 2e Turap 2026

De opdracht voor het ontwerp van de ondergrondse hoogspanningskabels is gegeven. Het eerste deel van deze opdracht is al betaald. Het laatste deel van de betaling zal niet in 2026, maar in 2027 plaatsvinden.

Investeringsplan

In de eerste helft van het jaar is het Investeringsplan (IVP) geactualiseerd. Hierbij zijn de investeringskredieten verwerkt die via de Kadernota en afzonderlijke raadsvoorstellen beschikbaar zijn gesteld, zijn kredieten waar nodig aangepast en is de uitvoeringsplanning van investeringen herijkt. In de tweede helft van het jaar heeft bij de 2e Turap een aanvullende actualisatie plaatsgevonden, waarbij kredieten zijn bijgesteld en noodzakelijke prijsindexeringen zijn doorgevoerd. Deze prijsindexeringen zijn verwerkt in de begroting 2027. Door de actualisatie van de uitvoeringsplanning zijn investeringen in sommige gevallen naar voren gehaald of juist doorgeschoven naar een later jaar.

Deze tweede actualisatie heeft tot doel een zo realistisch mogelijk beeld te geven van de verwachte uitvoering van de investeringskredieten in 2026. Daarmee ontstaat bij de jaarrekening een beter inzicht in de verwachte realisatie van de investeringsopgave. De actualisatie richt zich op 78 investeringskredieten die reeds in uitvoering zijn en volgens de vorige actualisatie in 2026 zouden worden afgerond.

Van de 91 investeringen waarvan in de begroting 2026 werd verwacht dat deze in 2026 zouden worden afgerond, is dit aantal bij de 1e Turap 2026 bijgesteld naar 78 investeringen. Voor de resterende 13 investeringen bestaat op dit moment nog onzekerheid over de verwachte afronding in 2026. Mogelijke vertragingen in aanbestedingsprocedures, zowel bij de start als de afronding daarvan, kunnen ertoe leiden dat deze projecten doorschuiven naar 2027. Daarnaast zijn sommige investeringen afhankelijk van de voortgang van andere, gerelateerde projecten. Bij de jaarrekening wordt hierover een nadere actualisatie gegeven.

Verder zijn er 24 investeringen waarvoor nog aanvullende financiële besluitvorming nodig is. Ook dit kan van invloed zijn op de planning en daarmee op de verwachte afrondingsdatum van deze projecten. Dit betreft:

- Het verhogen van de investeringskredieten voor NIS2/BIO-vereisten, Huisvesting Reddingsbrigade, Vervangen kademuur Oude Haven en zes investeringen voor het vervangen van verkeersregelinstallaties (VRI's);
- Het verlagen van het investeringskrediet IHP Kindcentrum Montessorischool NV&R.
- Het verlagen van de geraamde baten van de investering Bereikbaar Stompwijk.
- Voor de investering mall of the Netherlands (MOTN) aanpassen fysieke infrastructuur en investering De Bres worden zowel de baten als de lasten verhoogd.
- Het omzetten van een reeds beschikbaar gesteld exploitatiebudget voor het verduurzamen van sportparken naar een investeringskrediet.
- Het ramen van aanvullende subsidieopbrengsten bij twee VRI-projecten.
- Bij drie investeringen riool&water is de startdatum vervroegd van 2027 naar 2026.
- Het beschikbaar stellen van nieuwe investeringskredieten voor rioolwerkzaamheden aan de Veursestraatweg en de Parnashofweg, de aanschaf van een buurtbatterij en de inventaris voor Fluitpolderplein 10/10A.

Investeringskrediet NIS2/BIO vereisten (I10323-100)

Als gevolg van de langere duur van het project wordt een aanvullend krediet van € 65.000 gevraagd voor de inzet van een projectleider.

Gevraagd besluit: het investeringskrediet NIS2/BIO vereisten te verhogen met € 65.000.

Investeringskrediet Huisvesting reddingsbrigade (I10342-100)

Oorspronkelijke raming was op basis van het schetsontwerp van de nieuwbouw. De nieuwe raming is op basis van het voorlopig ontwerp. Hierin zijn enkele wijzigingen doorgevoerd die leiden tot beter (en veiliger) gebruik van het pand. Verder is in de nieuwe berekening ook rekening gehouden met strengere eisen voor duurzaamheid voor gemeentelijk vastgoed (ENG). Hierdoor zijn de kosten voor bouw en materialen ook gestegen.

Gevraagd besluit: het investeringskrediet huisvesting reddingsbrigade te verhogen met € 790.000.

Investeringskrediet Vervangen kademuur Oude Haven (I10071-100)

De kosten zijn gestegen als gevolg van meerwerk dat noodzakelijk is gebleken doordat de benodigde vergunning vanuit de provincie niet tijdig is verleend.

Gevraagd besluit: het investeringskrediet vervangen kademuur Oude Haven te verhogen met € 100.000.

Investeringskrediet Inrichting servicecentrum, scenario 2 – herinrichting begane grond (I10539-100)

Gedurende de uitvoering van het project is de scope op onderdelen uitgebreid, waardoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn gebleken op het gebied van privacy, toegankelijkheid en veiligheid. Daarnaast heeft de verdere uitwerking van het ontwerp geleid tot een meer gedetailleerd inzicht in de aard en omvang van de benodigde werkzaamheden en de daarmee samenhangende kosten. Verder hebben zich onvoorziene marktomstandigheden voorgedaan. Zo bleken bepaalde oorspronkelijke plafondmaterialen niet langer leverbaar, waardoor alternatieve oplossingen moesten worden onderzocht en ontwerpaanpassingen noodzakelijk waren. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot aanvullende kosten ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Als gevolg van de genoemde factoren wordt de projectraming bijgesteld, zodat deze aansluit bij de meest actuele inzichten ten aanzien van de uitvoering, kwaliteitseisen en marktomstandigheden.

Gevraagd besluit: het investeringskrediet inrichting servicecentrum, scenario 2 – herinrichting begane grond te verhogen met € 319.560.

Investeringskredieten vervangen VRI nr. 2033 (I10230-100), vervangen VRI nr. 2049 (I10230-104), vervangen VRI nr. 2050 (I10296-101), vervangen VRI nr. 2013 (I10302-101), vervangen VRI nr. 2424 (I10302-102) en vervangen VRI nr. 2430 (I10302-103)

Er is een overschrijding op zes kredieten vervanging VRI's. Deze wordt veroorzaakt door hogere kosten voor tijdelijke verkeersmaatregelen, aanvullende inhuur voor projectbegeleiding als gevolg van personele onderbezetting en extra kosten voor de aanleg van kabelinfrastructuur. Tijdens de uitvoering bleek dat meer en deels andere kabels benodigd waren dan vooraf geraamd, wat heeft geleid tot hogere uitvoeringskosten.

Omschrijving	Bedrag
Vervangen VRI nr. 2033	€ 83.279
Vervangen VRI nr. 2049	€ 101.049
Vervangen VRI nr. 2050	€ 304.529
Vervangen VRI nr. 2013	€ 78.809
Vervangen VRI nr. 2424	€ 190.162
Vervangen VRI nr. 2430	€ 43.009
Totaal	€ 800.837

Gevraagd besluit: het investeringskrediet vervangen VRI nr. 2033 verhogen met € 83.279, investeringskrediet vervangen VRI nr. 2049 verhogen met € 101.049, investeringskrediet vervangen VRI nr. 2050 verhogen met € 304.529, investeringskrediet vervangen VRI nr. 2013 verhogen met € 78.809, investeringskrediet vervangen VRI nr. 2424 verhogen met € 190.162 en investeringskrediet vervangen VRI nr. 2430 verhogen met € 43.009.

Vertraging in de uitvoering

Op 10 juli is de motie “Grip op knelpunten in ambtelijke organisatie” (ID 824) aangenomen in de gemeenteraad.

Aan de raad is in antwoord op de motie het volgende toegezegd:

In de Tussentijdse rapportages voegt het college een apart hoofdstuk toe waarin wordt samengevat welke eventuele vertragingen van afgesproken werkzaamheden toe te rekenen zijn aan personele en/of organisatorische omstandigheden, welke maatregelen getroffen worden, en welke eventuele keuzes dit oplevert ten aanzien van plannen en prioritering (iBabs 3948)

Binnen een beperkt aantal activiteiten is sprake van vertraging in de uitvoering als gevolg van organisatorische omstandigheden, personele wisselingen of beperkte capaciteit. Waar mogelijk worden maatregelen getroffen om de uitvoering te versnellen en verdere vertraging te beperken.

Onderdeel	Onderwerp	Vertraging	Gevolg	Maatregel
Sociaal domein	Wmo-achterstanden	Achterstanden bij de Wmo zijn nog niet ingelopen en de wettelijke termijn van zes weken wordt nog niet gehaald dit komt door capaciteitstekort in relatie tot de hoeveelheid aanvragen.	Vertraging in de behandeling van het aantal meldingen.	Er wordt extra capaciteit ingezet, daarnaast worden de procedures verkort en wordt er geprioriteerd op urgentie.
Sociaal domein	Inburgering	Wachlijsten en uitlopende trajecten bij de uitvoering van de Wet inburgering. Dit wordt veroorzaakt door de complexiteit van de doelgroep en de beperkte uitvoeringscapaciteit.	Vertraging in de uitvoering van inburgerings-trajecten en beleidsontwikkeling	Extra middelen zijn toegekend via de 1e Turap en de Kadernota.
Ruimtelijk domein	Verkeersregelinstallaties (VRI's)	Overschrijding van zes VRI-projecten. Veroorzaakt door aanvullende inhuur voor projectbegeleiding als gevolg van personele onderbezetting	Hogere projectkosten	Extra inzet/inhuur van project-begeleiding.
Overhead	Klachten en bezwaren	Toenemend aantal klachten en bezwaren waardoor achterstanden dreigen te ontstaan door een toename van het werkaanbod.	Risico op langere afhandelings termijnen.	Inzet van extra capaciteit vanuit bestaande personele budgetten.

Sociaal domein	Cultuurmakelaar	Functie cultuurmakelaar is sinds maart 2026 niet ingevuld door het vertrek van de functionaris.	Minder voortgang op verbindende activiteiten binnen het culturele veld.	
Publieke domein	Informatiebeveiliging/ Weerbaarheid	Voor weerbaarheid, crisisbeheersing en informatiebeveiliging is expliciet aangegeven dat structurele samenwerking, centrale regie en voldoende projectcapaciteit nodig zijn. Dit komt door organisatorische belasting en het ontbreken van de benodigde specialistische capaciteit.		Beschikbare middelen zijn herschikt zodat deze beter aansluiten bij de uitvoering.
Ruimtelijk domein	Vergunning parkeren rondom de Mall	Invoering is vertraagd.	Invoering in 2027	Geen
Ruimtelijk domein	Buurtbus Stompwijk-Leidschendam	Geen geschikte aanbieder en afspraken moeten gemaakt worden met betrokken partijen.	Invoering in 2027	Geen
Ruimtelijk domein	Project Voorburg Noord-Noord	Het collegebesluit naar aanleiding van de ter inzagelegging van het ontwerp is nog niet genomen.	Latere invoering diverse plannen.	Geen